

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

**Factors Affecting the Successful Implementation of the Ethical Careers
for Community Project on Sufficiency Economy Philosophy
in Rattaphum District, Songkhla Province**

วัลลภา เรืองกุล

Wanlapa Ruengkool

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration**

Prince of Songkla University

2561

ชื่อสารนิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทาง
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน นางสาววัลลภา เรืองกุล
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.สิริวิทย์ อิศโร)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.สิริวิทย์ อิศโร)

.....กรรมการ
(ดร.ชาญชัย ช.บุญพันธ์)

.....กรรมการ
(ดร.ฤชดา เทพยากุล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามณี ตระกูลมุกดา)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ชื่อสารนิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ผู้เขียน นางสาววัลลภา เรืองกุล

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ระดับความสำเร็จ และปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) ซึ่งสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบเจาะจง และครัวเรือนสัมมาชีพ สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มตามความสะดวก ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม จากนั้นจึงนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์หาค่าสถิติทางสังคมศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า มี 4 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านทุนชุมชน และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการได้ร้อยละ 64.60 ส่วนระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.49) อย่างไรก็ตามพบว่า ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ นอกจากนี้ยังพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยพบว่า ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ งบประมาณที่สนับสนุนการดำเนินโครงการไม่เพียงพอ และไม่ทันเวลา ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ และสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้เพียงพอทั่วถึงทุกหมู่บ้าน เพื่อเป็นการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ให้กับชุมชนในการสร้างฐานการเรียนรู้ให้มั่นคง ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Minor Thesis Title	Factors Affecting the Successful Implementation of the Ethical Careers for Community Project on Sufficiency Economy Philosophy in Rattaphum District, Songkhla Province
Author	Ms. Wanlapa Ruengkool
Major Program	Public Administration
Academic Year	2017

ABSTRACT

The objective of this research was to investigate factors, levels of success, problems and obstacles affecting the successful implementation of the ethical careers for community project on Sufficiency Economy Philosophy in Rattaphum District, Songkhla Province. This study was conducted quantitatively. The population were community development staff, and community leaders (Sub-district headmen, and village headmen) with purposive sampling. Households with ethical careers were conveniently random. There were 242 participants. The instrument was a questionnaire. Data were analyzed by using a packaged program to find statistics for social science.

It was found that there were four factors significantly affecting the successful implementation of the ethical careers for community project on Sufficiency Economy Philosophy in Rattaphum District at 0.5, which were economic, social, and political factors, participation factor, community capital factor and factors of understanding of the project. These four factors can be used to predict the success of the project equal to 64.60% and the project success was in high levels ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.49). However, the factor of community leaders and of governmental support obstructed the project success. Moreover, it was revealed that the problems and obstacles that blocked the successful implementation of the ethical careers for community project on Sufficiency Economy Philosophy were that people lacked the knowledge of the project, there were not enough budgets supporting the project, and there was a time constraint. Therefore, the government offices and related agencies should educate people about the project and allocate enough budgets for all villages in order to support learning activities for the people in the community. When people are educated, they can rely on themselves and lead to sustainable development.

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานสารนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เป็นเพราะความกรุณาใส่ใจดูแล และให้คำแนะนำปรึกษาในกระบวนการวิจัยอย่างสม่ำเสมอของ ดร.สิริวิทย์ อิศโร อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ โดยเริ่มตั้งแต่การเขียนโครงร่างสารนิพนธ์ การวิเคราะห์ข้อมูล จนกระทั่งขั้นสุดท้าย คือ การเขียนสารนิพนธ์อย่างถูกต้อง ผู้เขียนมีความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ทั้งใคร่ขอขอบพระคุณ ดร.ฉายนีย์ ช. บุญพันธ์ และดร.ฤชชดา เทพยากุล กรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาชี้แนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียน ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นนอกเหนือจากคณาจารย์ทั้ง 3 ท่านแล้ว การวิจัยครั้งนี้จะประสบผลสำเร็จลุล่วงไม่ได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์ และเสียสละเวลาในการให้ข้อมูล รวมทั้งข้อคิดเห็นต่างๆ จากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) คริวเรือนสัมมาชีพ ทุกท่านผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้วยดีเป็นอย่างสูงสำหรับบุคคลที่สำคัญยิ่งและจะขาดเสียมิได้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ และครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจสำคัญมาโดยตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา จนกระทั่งงานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดี สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมา ผู้เขียนจึงขอมอบคุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้แก่ผู้ที่มีพระคุณทุก ๆ ท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว

วัลลภา เรืองกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
รายการตาราง	(8)
รายการภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	8
แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	22
แนวคิดเกี่ยวกับระบบสัมมาชีพชุมชน	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
กรอบแนวคิดการวิจัย	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง	47
แบบแผนการวิจัย	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีทางสถิติต่างๆ ที่ใช้	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	53
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	76
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	88
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	89
ผลการทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม	98
ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	103
ประวัติผู้เขียน	107

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	22
2	แสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่เกี่ยวข้องในโครงการสัมมาชีพชุมชน	48
3	จำนวนและร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกข้อมูลทั่วไป	55
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา	57
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านผู้นำชุมชน	58
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม	59
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านทุนชุมชน	61
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ	62
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	63
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	65

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทาง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา	66
12	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์และระหว่างตัว พยากรณ์กับตัวเกณฑ์	69
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าดัชนีพยากรณ์ (R^2) และค่า ดัชนีพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change)	69
14	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวต่อตัวเกณฑ์	70
15	การถดถอยพหุคูณของตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวต่อตัวเกณฑ์	71
16	แสดงสรุปปัญหา การดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา	72
17	แสดงสรุป อุปสรรค การดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทาง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา	73
18	แสดงสรุปข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทาง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา	73

รายการภาพ

ภาพ		หน้า
1	ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล	10
2	ตัวแบบทางด้านการจัดการ	11
3	ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร	12
4	ตัวแบบทางด้านการกระบวนการของระบบราชการ	13
5	ตัวแบบทางด้านการเมือง	14
6	ตัวแบบทั่วไป	15
7	กรอบแนวคิดการวิจัย	46

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาซึ่งถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน โดยจะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอก ได้อย่างดี (กรมการพัฒนาชุมชน, 2549)

อย่างไรก็ตาม การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ยังไม่ประสบสัมฤทธิ์ผลมากนัก แม้สังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรม น่าจะขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ดี แต่กลับพบว่า ประชาชนผู้ประกอบการเกษตรยังมีความเสี่ยงที่เกิดจากการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม เช่น ปลูกพืชเชิงเดี่ยว โรคพืช ราคาผลผลิตตกต่ำ การไม่มีอาชีพหรือรายได้เสริมหลังฤดูการผลิต และยังมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพค่อนข้างน้อย ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาอย่างเพียงพอ ส่งผลให้ประชาชนต้องเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพในเมือง และมีส่วนราชการที่มีสถานที่หรือศูนย์ฝึกอบรมซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพ แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพได้ แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร แม้จะมีปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพที่เชี่ยวชาญ และประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพด้านต่างๆ อยู่ในหมู่บ้าน แต่มีผู้น้อยที่สามารถถ่ายทอดให้คนอื่นนำไปทำตามให้สำเร็จได้ (คณะอนุกรรมการส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท, 2558)

เพื่อผลักดันให้การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์

การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็น 1 ใน 10 ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนฯ และรัฐบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน จำนวน 11 ด้าน ซึ่งมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่มุ่งหวังแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปากท้องของประชาชนในระดับล่างที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยมีแผนงานที่สำคัญ คือ แผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งได้มอบให้กระทรวงมหาดไทยที่มีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

กรมการพัฒนาชุมชน ถือเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีภารกิจหลักในการเสริมสร้างขีดความสามารถ และความเข้มแข็งของชุมชน โดยในปี พ.ศ. 2560 ได้มุ่งเน้นยกระดับเศรษฐกิจฐานรากเพื่อให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ด้วยการดำเนินกิจกรรม “สร้างสัมมาชีพชุมชนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ให้ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพ และมีรายได้ โดยให้ชาวบ้านสอนชาวบ้านในสิ่งที่เขาอยากทำ ฝึกปฏิบัติจริงให้สามารถนำไปเป็นอาชีพได้ จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือน และต่อยอดสู่การรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเข้มแข็ง

การดำเนินงานตามโครงการสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นโครงการที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาล เรื่องการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐซึ่งอยู่ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือของประชารัฐ โดยมีเป้าหมายพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ ที่ 1 การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท ซึ่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557 – 2560) ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าว ได้กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนไว้ 7 ยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 1 เน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area - based) มีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของทุกภาคส่วนในทุกด้านให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้มีความสำคัญกับหลักภูมิสังคม ด้วยการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชนรู้จักตนเอง และจัดทำแผนชุมชนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชน เพื่อให้กลับไปสร้างทีม และจัดกิจกรรมอบรมฝึกอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมายในชุมชน

จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนให้มีการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชน ตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีการคัดเลือกหมู่บ้านที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการจำนวน 323 หมู่บ้าน ซึ่งอำเภอรัตภูมิถือเป็นอำเภอหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนให้มีการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนฯ จำนวน 29 หมู่บ้าน โดยมีพื้นที่ประกอบด้วย 5 ตำบล คือ ตำบล

กำแพงเพชร ตำบลคูหาใต้ ตำบลท่าชะมวง ตำบลควนรู และตำบลเขาพระ หมู่บ้านเป้าหมายดังกล่าว ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ องค์ความรู้ แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านในด้านต่างๆ ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ ปลายปี พ.ศ.2559 เป็นต้นมา (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา , 2559)

จากความเป็นมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนิน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านเป้าหมาย ตามสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ว่ามีปัญหา และข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินงานตาม ทิศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และครัวเรือนสัมมาชีพเป้าหมายที่เข้าร่วม โครงการ เพื่อให้ได้เป็น ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการที่รับผิดชอบ ผู้นำหมู่บ้านเป้าหมาย และผู้เกี่ยวข้องในการ ส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนนำแนวทางที่ได้รับการศึกษาไปส่งเสริมให้ หมู่บ้านอื่นๆ ได้เกิดการพัฒนาจนบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนิน โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนิน โครงการสัมมาชีพชุมชนตาม แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนิน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทาง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนิน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทาง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านทุนชุมชน ด้านความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน พื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการ ดำเนินชีวิตประสบความสำเร็จในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรของการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย

1.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

- 1) ด้านผู้นำชุมชน
- 2) ด้านการมีส่วนร่วม
- 3) ด้านทุนชุมชน
- 4) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ
- 5) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ
- 6) ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

1.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

- 1) ประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายได้รับการส่งเสริมอาชีพ และมีรายได้เพิ่มขึ้น
- 2) คริวเรือนเป้าหมายมีการรวมกลุ่ม และจัดตั้งกลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพ ชุมชน และประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง และลงทะเบียน OTOP

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านทุนชุมชน ด้านการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

3. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบหมู่บ้านที่มีการดำเนินโครงการในอำเภอรัตนภูมิ จำนวน 3 คน กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ในหมู่บ้านที่มีโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา จำนวน 29 คน และคริวเรือนสัมมาชีพ จำนวน 580 คน รวมทั้งสิ้น 612 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตั้งแต่ เดือน มกราคม – พฤษภาคม 2561

5. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงาน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
2. ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ที่มีผลต่อการดำเนินงาน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะก่อประโยชน์ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน โครงการสัมมาชีพหมู่บ้านอื่นๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ หมายถึง ปัจจัยมีส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านทุนชุมชน ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ผู้นำชุมชน หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา มีบทบาทในขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้นำชุมชน มีความคิดริเริ่ม มีความฉลาดและไหวพริบในการแก้ปัญหา มีความเสียสละ ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม มีความขยันขันแข็งทุ่มเทในการทำงาน เป็นตัวแทนในการร่วมประชุม รับความรู้ต่างๆ และนำมาถ่ายทอดให้ประชาชนรับทราบ มีการรับฟังความคิดเห็นของส่วนร่วม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับประชาชนในหมู่บ้าน มีการประชาสัมพันธ์และชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในด้านการวางแผน การปฏิบัติ แก้ไขปัญหา และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ทุนชุมชน หมายถึง ทุกสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์หรือมีคุณค่าที่ไม่ใช่เงินเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับคนในชุมชน ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้านผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดให้แก่คนในชุมชน มีกิจกรรมที่ส่งเสริมอาชีพที่มีความหลากหลาย ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ หมายถึง ความเข้าใจในหลักการแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากการส่งเสริมของหน่วยงานภาครัฐ และได้รับการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ โดยสามารถนำวิธีการปฏิบัติที่ได้รับการถ่ายทอด และให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก หมายถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ได้มีการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุต่างๆ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถถ่ายทอดให้ความรู้ และบุคคลกรมีเพียงพอในการให้คำปรึกษาและชี้แนะแก่ประชาชนในชุมชน

เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หมายถึง สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ภัยพิบัติ และอาชญากรรม การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและผู้นำทางการเมือง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่ดำรงสืบถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยอาศัยเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

สัมมาชีพ หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากินเป็นทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้ง หรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม กล่าวคือ ความสุขของคนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้รับบริการเป็นหลัก

ปราชญ์ชุมชน หมายถึง ผู้ประกอบสัมมาชีพในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา จนมีความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพ หรือมีความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้นๆ ประสบความสำเร็จและมีความมั่นคงในอาชีพ เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน และสามารถถ่ายทอดขยายผลไปยังบุคคลอื่นได้

ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน หมายถึง ทีมปราชญ์ชุมชนของหมู่บ้านของหมู่บ้านในอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน หมายถึง ครัวเรือนที่ผ่านการอบรมส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน 5 วัน และหมายความรวมถึงครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนเพิ่มเติมอีกอย่างน้อย 10 ครัวเรือน ที่ขยายผลตาม โครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

กลุ่มอาชีพ หมายถึง กลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใหม่จากการรวมตัวของผู้แทนครัวเรือนในหมู่บ้าน ตั้งแต่ 5 ครัวเรือนขึ้นไป ซึ่งผ่านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน มีการประกอบอาชีพเดียวกันหรือประเภทอาชีพเดียวกันมาร่วมกันดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพ

ความสำเร็จของโครงการ หมายถึง การดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นมาเข้าสู่ระบบ OTOP

สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้ เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข

ปัญหาในการดำเนินโครงการ หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายในชุมชนที่ทำให้เกิดข้อบกพร่อง ข้อจำกัดในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

อุปสรรคในการดำเนินโครงการ หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายนอกชุมชนที่เป็นข้อบกพร่อง ข้อจำกัดในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด หลักการ งานวิจัย และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา โดยมีหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
 - 1.1 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ
 - 1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.2 กรอบแนวคิดและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.3 แนวทางการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.4 แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. แนวคิดเกี่ยวกับระบบสัมมาชีพชุมชน
 - 3.1 ความหมายและความสำคัญของสัมมาชีพชุมชน
 - 3.2 กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน
 - 3.3 การสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน
 - 3.4 การดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอรายละเอียดของหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นองค์ประกอบหลักของศาสตร์การวิเคราะห์นโยบาย ที่เป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญระหว่างกำหนดนโยบายกับการประเมินนโยบาย ทั้งๆที่เป็นขั้นตอนที่

สำคัญแต่ก็ไม่ค่อยจะได้รับความสนใจจากนักวิชาการมากนัก ทำให้นโยบายที่ดีจำนวนมากไม่น้อยเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติก็จะประสบกับความล้มเหลว

มยุรี อนุমানราชชน (2548) กล่าวถึงตัวแบบเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติว่า การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ความพยายามที่จะอธิบายว่า กลไกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการสามารถผลักดันให้นโยบายบรรลุผลลัพธ์ ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการศึกษาก็คือสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมาปรับปรุงและแก้ไขปัญหา การดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ สามารถผลักดันให้นโยบายบรรลุผลลัพธ์ ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการศึกษาคือสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมาปรับปรุงและแก้ไขปัญหการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และพัฒนาการกำหนดนโยบายในอนาคตนอกเหนือ การดำเนินงานตามตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และพัฒนาการกำหนดนโยบายในอนาคต นอกเหนือความเข้าใจว่าองค์ความรู้พื้นฐานด้านทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ และทฤษฎีองค์ความรู้รวมทั้งปัจจัยด้านการเมืองนำมาใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยการพัฒนารูปแบบขึ้นมาเพื่อใช้ศึกษาสภาพการณ์นำนโยบายไปปฏิบัติ

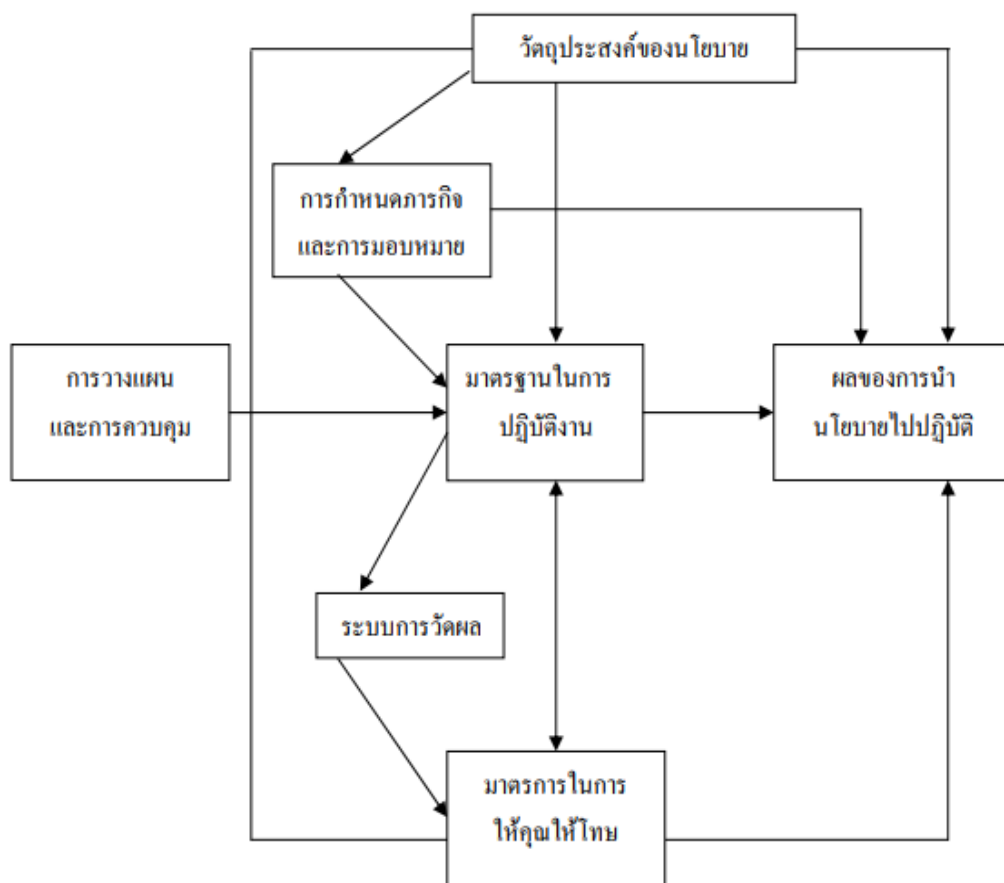
เนื่องจากการการศึกษาเป็นการสืบค้นข้อมูล ข้อเท็จจริงหลังจากมีการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่นโยบาย แผนงาน โครงการจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ตั้งใจตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายวัตถุประสงค์ของนโยบายในอนาคต ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้องกับนโยบาย องค์กร หน่วยงาน รวมทั้งปัจจัยสภาพแวดล้อมที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ปฏิบัติงาน ตัวแบบที่กล่าวต่อไปนี้กล่าวถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ บนพื้นฐานของข้อสมมติฐานเบื้องต้นหนึ่ง

ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตัวแบบเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติในทัศนะของ วรเดช จันทรศร ได้แก่วัฒนแบบยึดหลักเหตุผล (rational model) ตัวแบบทางการจัดการ (Management Model) ตัวแบบทางการพัฒนาองค์กร (Organization Development Model) ตัวแบบทางด้านการบริหารของระบบราชการ (Bureaucratic Processes Model) ตัวแบบด้านการเมือง (Political Model) และตัวแบบทั่วไป (General Model) (วรรัตน์ พันธุ์สว่าง และคณะ, 2552)

1. ตัวแบบยึดหลักเหตุผล (Rational Model) ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุมดำเนินงานตามนโยบาย ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของนโยบายที่

กำหนดไว้จะต้องนำทรัพยากรทางการบริหารมาดำเนินงาน โดยเน้นวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนอย่างถ่องแท้ เพื่อนำไปกำหนดภารกิจและมอบหมายงานให้แก่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ต้องกำหนดมาตรฐานให้แก่ผู้ปฏิบัติงานมีระบบวัดผลการปฏิบัติ และระบบการให้คุณให้โทษที่สัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ระบบวางแผนงานและการควบคุมผลงานให้ดีขึ้น มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

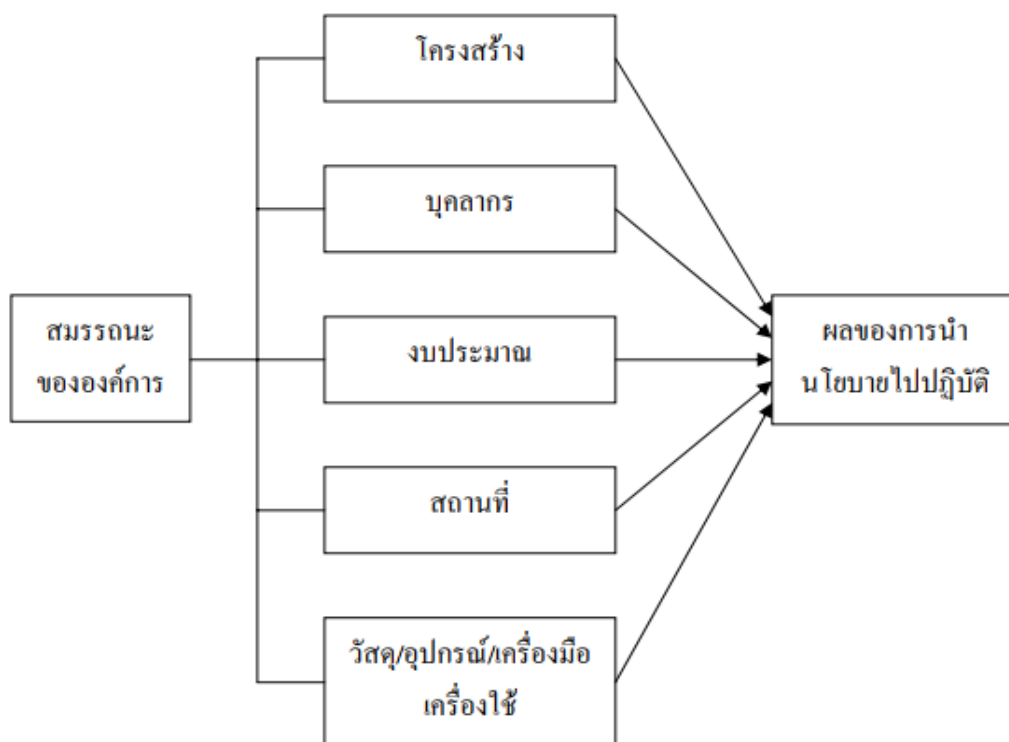
ภาพ 1 ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล

ที่มา: วรเดช จันทรศร (2539)

2. ตัวแบบทางการจัดการ (Management Model) ให้ความสำคัญกับสมรรถนะขององค์กรที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ สมรรถนะขององค์กรเกี่ยวข้องกับ 5 ปัจจัยได้แก่

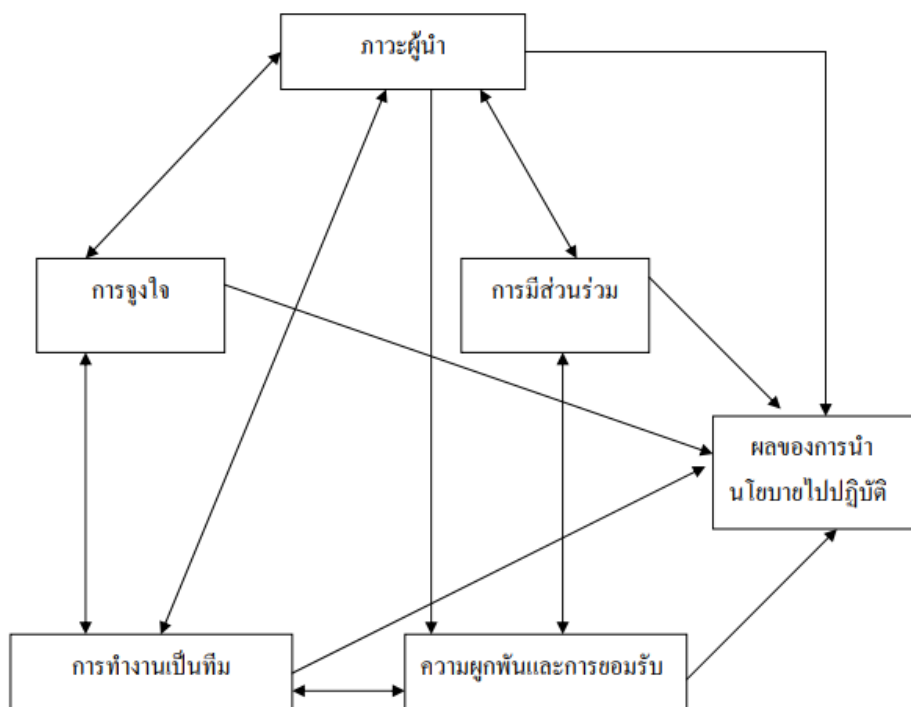
1. โครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

2. ภายในองค์กรต้องประกอบด้วยบุคลากรซึ่งมีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านการบริการจัดการและ/หรือด้านเทคนิคอย่างพอเพียง
3. งบประมาณในการดำเนินงานตามนโยบายต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ
4. องค์กรยังต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้
5. สถานที่ที่ใช้ดำเนินงานต้องเอื้อต่อการดำเนินงานตามนโยบาย

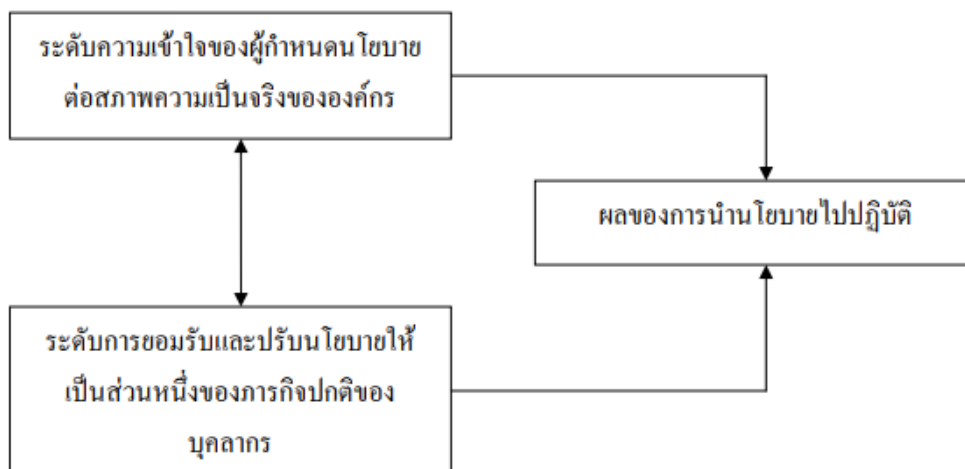
ภาพ 2 ตัวแบบทางด้านการจัดการ
ที่มา: วรเดช จันทรศร (2539)

3. ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร (Organization Development Model) องค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติควรสร้างความผูกพันและการยอมรับนโยบายโดยเน้นการมีส่วนร่วมด้วยการใช้เทคนิคการจูงใจ และภาวะผู้นำของผู้บริหารในองค์กร เพื่อสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพในการนำนโยบายไปปฏิบัติตั้งแต่ขั้นกำหนดนโยบายและการวางแผน/โครงการ

ภาพ 3 ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร
ที่มา: วรเดช จันทรศร (2539)

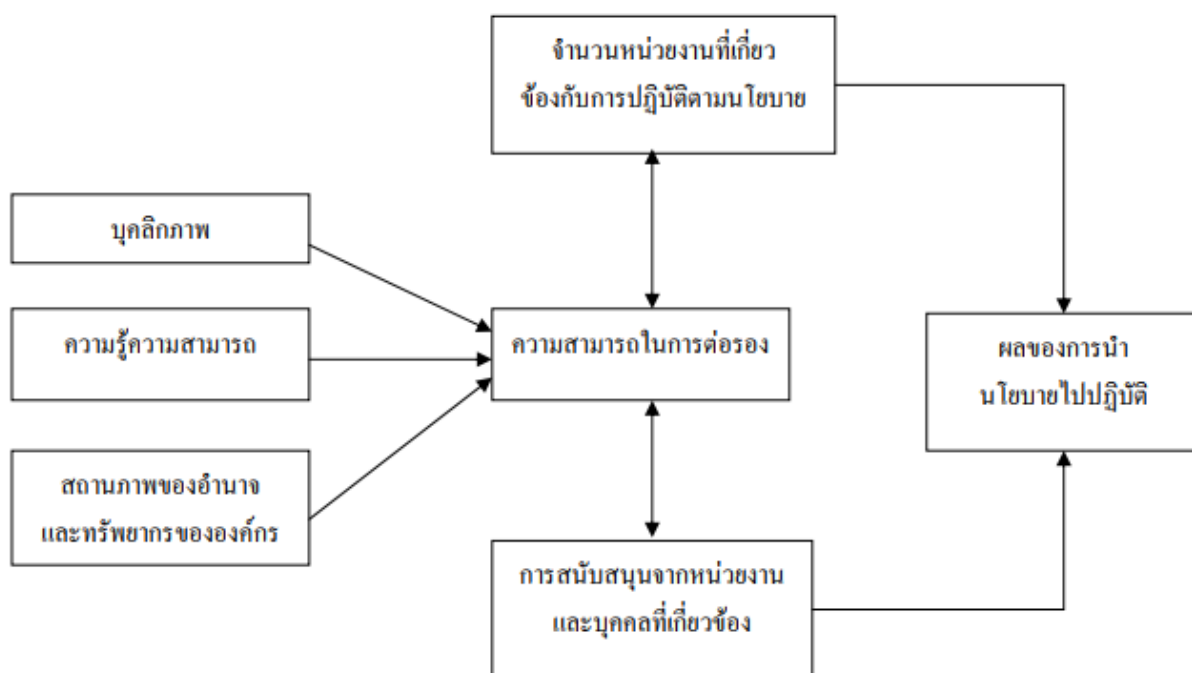
4. ตัวแบบทางด้านกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Processes Model) การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวกับอำนาจขององค์กร ซึ่งไม่ได้อยู่ที่ผู้บริหารระดับสูงหรือบุคลากรคนใดคนหนึ่ง ซึ่งดำรงตำแหน่งตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นทางการขององค์กร อำนาจที่แท้จริงขององค์กรกระจายอยู่ที่สมาชิกขององค์กร ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติทุกคนโดยที่ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องควบคุมไม่ได้ กล่าวคือ สมาชิกขององค์กร ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติสามารถใช้ดุลยพินิจ วิจารณ์ญาณในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ความเข้าใจสภาพความจริงในการบริการของผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการยอมรับนโยบายแล้วปรับแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายให้เป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย

ภาพ 4 ตัวแบบทางด้านการบริหารของระบบราชการ

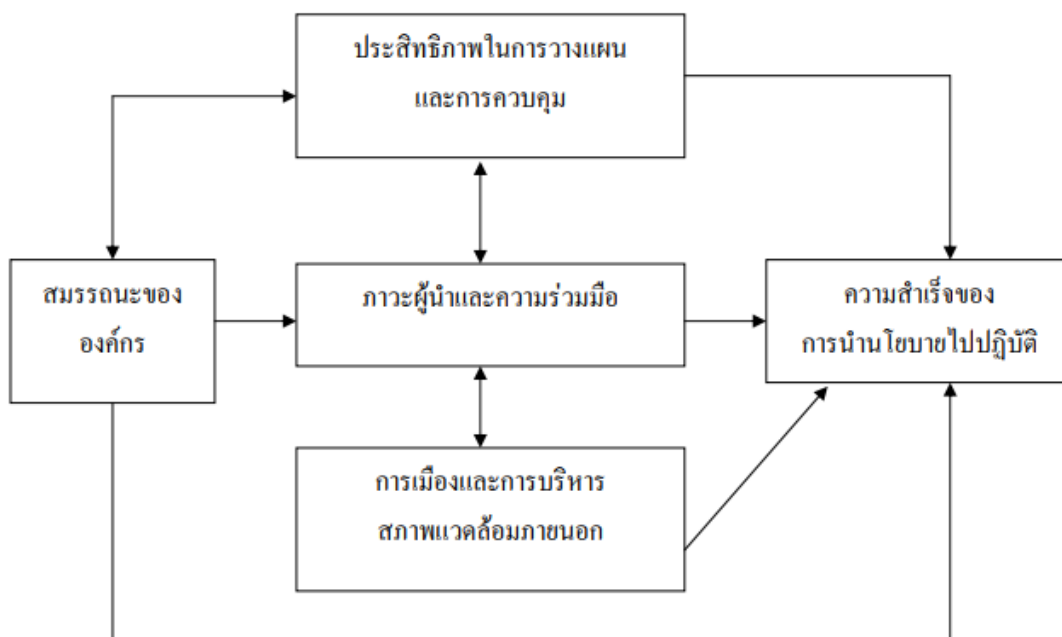
ที่มา: วรเดช จันทรศร (2539)

5. ตัวแบบด้านการเมือง (Political Model) ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถในการเจรจาต่อรองของผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายนั้นๆ ในฐานะผู้มีส่วนได้และผู้มีส่วนเสียประโยชน์จากการจัดสรร (เช่น งบประมาณ ทรัพยากร) ให้แก่สังคมโดยฝ่ายการเมือง ดังนั้น จำนวนหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ สถานะ อำนาจและทรัพยากรของหน่วยงานองค์กร ความสามารถในการต่อรองของผู้ซึ่งเป็นตัวแทนของหน่วยงาน/องค์กร ในลักษณะของการสนับสนุนจากปัจจัยนอกหน่วยงานองค์กร ได้แก่ สื่อมวลชน นักการเมือง หัวหน้าหน่วยงานอื่นๆ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ และบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

ภาพ 5 ตัวแบบทางด้านการเมือง
ที่มา: วรเดช จันทรศร (2539)

6. ตัวแบบทั่วไป (General Model) ตัวแบบนี้พัฒนามาจากหลายๆตัวแบบ ทำให้ตัวแปรในตัวแบบนี้ประกอบด้วยตัวแปรบางตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล ตัวแบบทางด้านการจัดการ ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร ตัวแบบทางด้านการกระบวนการของระบบราชการ และตัวแบบทางด้านการเมือง เนื่องจาก ตัวแปรบางตัวไม่อาจวิเคราะห์โดยใช้เชิงประมาณ และตัวแบบนี้ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ กระบวนการติดต่อสื่อสาร สมรรถนะขององค์กร และความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติงาน กล่าวคือ การติดต่อสื่อสารที่ดี มีผลต่อความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบาย ทั้งนี้แผนงาน/โครงการ ขณะที่สมรรถนะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะเกิดขึ้นได้ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความสามารถ เป็นบุคลากรซึ่งมีคุณภาพ และทรัพยากรทางการบริหารมีจำนวนเพียงพอ ส่วนผู้ปฏิบัติงานซึ่งจะให้ความร่วมมือสนับสนุนงานตามนโยบายต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำนโยบายไปปฏิบัติพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานและวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการบริหาร

ภาพ 6 ตัวแบบทั่วไป

ที่มา: วรเดช จันทรศร (2539)

ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตัวแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Pisan's Policy Making Model) ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้ (ไพศาล สุริยะมงคล, 2525 อ้างถึงใน บพิธ รัตนบุรี, 2552)

1. ปัจจัยด้านความชัดเจนของเป้าหมายและวัตถุประสงค์
2. ปัจจัยงบประมาณและสิ่งจูงใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องอาศัยงบประมาณและสิ่งจูงใจจึงจะนำนโยบายไปปฏิบัติสู่ความสำเร็จได้
3. ปัจจัยด้านการประสานงานและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานเกี่ยวข้องมีส่วนทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติสู่ความสำเร็จ
4. ปัจจัยการประชาสัมพันธ์สื่อสารข่าวสารให้ประชาชนรับรู้ให้ประชาชนเข้าใจในนโยบายเป็นอย่างดีจะช่วยลดปัญหาการไม่ยอมรับ การมีส่วนร่วม สนับสนุนจากประชาชน และกลุ่มต่างๆ นอกหน่วยงานและทำให้ประชาชนและกลุ่มต่างๆ นอกจากหน่วยงานรู้สึกดีต่อนโยบาย

5. ปัจจัยระดับการพัฒนาและสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารนโยบายทั้งทางบวกและทางลบ สภาพทางการเมืองสภาพสังคมไทย ที่เป็นระบบอุปถัมภ์ยึดถือพรรคพวก สภาพเศรษฐกิจที่มีการกระจายรายได้และความเจริญอย่างไม่ทั่วถึง มีการเจริญเติบโตอยู่แต่ในเมืองหลวงและเมืองใหญ่ของแต่ละภาค บางหมู่บ้านที่ห่างไกล ความเจริญยังไม่มีแม้กระทั่งถนน ไฟฟ้าและประปา ดังนั้นปัจจัยนี้นับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติเช่นกัน

6. ปัจจัยความเป็นธรรมของนโยบายแผน โครงการนโยบายของรัฐมักถูกมองว่าเป็นการช่วยเหลือพวกพ้อง หรือเอื้อต่อธุรกิจของพรรคพวกการนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติ มักไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน ดังนั้นปัจจัยความเป็นธรรมของนโยบายแผน โครงการจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

7. ปัจจัยความเป็นธรรมและเสถียรภาพของรัฐบาลรัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายของประเทศแต่หากรัฐบาลขาดความชอบธรรมก็ยากที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติและเสถียรภาพรวมทั้งความต่อเนื่องของรัฐบาลก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอีก เช่นกันที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

8. ปัจจัยทำเลที่ตั้งของโครงการ (FANG-SHUI) ชาวไทยมีความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ดังนั้นทำเลที่ตั้งของโครงการจึงมีอิทธิพลต่อการบริหารงาน รวมทั้งมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

ในการกำหนดตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยตัวแบบมุ่งอธิบายตัวแปรที่เชื่อมโยงระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติกับผลการปฏิบัติงานมีด้วยกัน 6 ตัวแปร ได้แก่ Van Meter และ Van Horn (1975 อ้างถึงใน เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2551)

1. มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Standard and Objectives) หมายความว่า นโยบายต้องมีวัตถุประสงค์ที่เป็นรูปธรรมและมีมาตรฐานที่ชัดเจน

2. ทรัพยากรของนโยบาย (Policy Resources) เช่น งบประมาณหรือสิ่งจูงใจในอื่นๆ ซึ่ง ต้องมีเพียงพอ

3. การสื่อสารระหว่างองค์กรและการบังคับให้เป็นไปตามนโยบาย หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรอันได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางและท้องถิ่น ต้องเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามหลักของการกระจายอำนาจ สามารถสื่อสารกันเข้าใจและบังคับใช้นโยบายได้

4. ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติเช่น จำนวนเจ้าหน้าที่การควบคุมการ บังคับบัญชาความอยู่รอดขององค์กรความสัมพันธ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการกับผู้กำหนดนโยบาย

5. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เช่น ลักษณะของมหติมหาชน และกลุ่มผลประโยชน์

6. หน้าที่ของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้แก่การรับรู้ นโยบาย เช่น ความรู้ ความเข้าใจ นโยบาย ทิศทางการตอบสนอง เช่น การยอมรับหรือปฏิเสธนโยบาย และระดับความเข้มขันของ การตอบสนอง เช่น การยอมรับหรือปฏิเสธดังกล่าวมีระดับมากน้อยเพียงใด

การนำนโยบายและแผน ไปปฏิบัติมีตัวแปรหลากหลายที่ส่งผลให้นโยบายที่นำไปปฏิบัติประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งมีทั้งตัวแปรทางการเมืองและตัวแปรทางการบริหาร ตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้จะแสดงอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือ ล้มเหลวของการนำ นโยบายไปปฏิบัติมากน้อยแตกต่างกัน บางตัวแปรมีอิทธิพลโดยตรงบางตัวแปรอาจมีอิทธิพล โดยอ้อม และตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวมีการรวมกันเป็นกลุ่มหรือชุดดังนี้ (กล้า ทองขาว, 2548)

1. ชุดตัวแปรด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย
2. ชุดตัวแปรกำหนดภารกิจและมอบหมายงาน
3. ชุดตัวแปรสมรรถนะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
4. ชุดตัวแปรมาตรการสนับสนุนจากส่วนกลางและท้องถิ่น
5. ชุดตัวแปรมาตรการกำกับ ตรวจสอบ ประเมินผลและการกระตุ้น

เสริมแรง

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสาเหตุทั้ง 5 ประการ ที่มีอิทธิพลหรือตัวแปรตามที่เป็นผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่าตัวแปรด้านความชัดเจนในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ของนโยบาย เป็นตัวแปรที่ส่งผลทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คล้าย กับตัวแปรด้านการกำหนดภารกิจ และการมอบหมายงานและตัวแปรการสนับสนุนจากส่วนกลาง และท้องถิ่นและความผูกพัน ส่วนตัวแปรสมรรถนะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติและตัวแปร มาตรการกำกับตรวจสอบ ประเมินผลและกระตุ้นเสริมแรง มีความสัมพันธ์หรืออิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยตรง

คำอธิบายตามตัวแปรนี้คือ การนำนโยบายและแผน ไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งหมายถึงนโยบายและแผน ที่นำไปปฏิบัติแล้วบรรลุวัตถุประสงค์คือกลุ่มเป้าหมายได้รับ ประโยชน์โดยตรง มีกิจกรรมคงอยู่ในลักษณะงานประจำและสามารถนำวิธีการปฏิบัติเดียวกันไปใช้ที่อื่น เป็นผลมาจากการที่นโยบายได้ระบุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ได้ชัดเจน ผู้ที่ได้รับ

มอบหมาย แผนงานเข้าใจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายและแผนชัดเจนตรงกัน เพราะความชัดเจน ของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายและแผน ช่วยให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือผู้ได้รับมอบหมายนโยบายสามารถกำหนดภารกิจกำหนดมาตรฐานของงาน และมีการมอบหมายงานให้ หน่วยงานหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ความชัดเจนของภารกิจ และการมอบหมายงานจะช่วยให้หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบนโยบายหรือได้รับมอบหมาย เข้าใจวิธีการปฏิบัติ จะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อแสวงหารูปแบบวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติแผนงาน ได้ตรงตามเจตนารมณ์ของนโยบาย และ เป้าหมายของแผนช่วยให้หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติพัฒนาศักยภาพ เพื่อเตรียมกำลังขอการ สนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางอย่างเหมาะสม นอกจากนั้น ความสำเร็จของการนำนโยบายไป ปฏิบัตินั้นต้องขอการสนับสนุนจากส่วนท้องถิ่น จากสื่อสารมวลชน จากกลุ่มพลังมวลชน ผู้นำชุมชน เพราะการสนับสนุนส่งเสริมจากท้องถิ่นจะเป็นปัจจัยเสริมกำลังใจ เสริมศักยภาพของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติและประการสุดท้ายความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติยังขึ้นอยู่กับการมีมาตรการกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลการกระตุ้นเสริมแรงให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2541) ได้กล่าวถึงปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ดังนี้

1. แหล่งที่มาของนโยบาย ประกอบด้วย
 - 1.1 แลกเปลี่ยนหรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร
 - 1.2 เนื้อหาหรือรายละเอียดในกฎหมาย
 - 1.3 ความร่วมมือระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารในการประกาศใช้กฎหมาย ที่ถือว่าเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลนั้น
 - 1.4 ข้าราชการระดับสูง ผู้มีหน้าที่ในการริเริ่มการก่อรูปนโยบายและการพัฒนา ทางเลือกนโยบาย
 - 1.5 การพิจารณาและการวินิจฉัยของศาล คำพิพากษาถือเป็นที่สุด และนโยบาย สาธารณะที่สำคัญของทุกสังคม
2. ความชัดเจนของนโยบาย ประกอบด้วย
 - 2.1 เป็นรากฐานสำคัญสำหรับความมุ่งหมายของนโยบายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
 - 2.2 นโยบายที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน จะส่งเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความสอดคล้องกัน และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ขึ้นอยู่กับ

2.3.1 การระบุสภาพปัญหาของนโยบายอย่างครบถ้วน

2.3.2 การกำหนดผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน

2.3.3 การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบจากการ

แก้ปัญหา

2.3.4 การประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหอย่าง

เหมาะสม

3. การสนับสนุนนโยบาย ประกอบด้วย

3.1 การสนับสนุนทางการเมืองที่มากพอเป็นสิ่งจำเป็น แต่มีค่าใช้จ่ายที่เพียงพอ สำหรับการที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

3.2 ปัจจัยที่นำมาประกอบการพิจารณาเรื่องการสนับสนุนนโยบาย

3.2.1 ระดับความสนใจของผู้ริเริ่มนโยบาย

3.2.2 ระดับความสนใจของกลุ่มผลประโยชน์

4. ความซับซ้อนในการบริหารงาน ประกอบด้วย

4.1 การนำนโยบายไปปฏิบัติในมิติของการประสานงานระหว่างองค์กรต่างๆ แต่ละ องค์กรอาจมีการเพิ่มวัตถุประสงค์ส่วนตัวเข้าไป ทำให้นโยบายมีการเบี่ยงเบนไปจากเดิม

4.2 เพื่อให้มั่นใจว่าโครงการต่างๆถูกนำไปปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ จึงต้องมี การประเมินผลโครงการ การกำหนดเป้าประสงค์ และการพิจารณาเรื่องปัจจัยกระตุ้นและสิ่งจูงใจของ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

4.3 การนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ความสัมพันธ์ อย่างใกล้ชิดกับโครงสร้างการบริหารงานขององค์กร ต้องหลีกเลี่ยงลักษณะองค์กรที่มีความซับซ้อนสูง หรือมีสายบังคับบัญชายาวเกินไป เพราะจะส่งผลต่อการบิดเบือนวัตถุประสงค์ของนโยบาย

5. สิ่งจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติ ประกอบด้วย

5.1 ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการทำงาน และปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้ผู้ปฏิบัติ มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ

5.2 ระบบราชการไทยขาดการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง “สัญญาณด้านการตลาด” ทำให้ ลำบากในการที่จะเข้าใจว่าจะอะไรคือสิ่งจูงใจ รางวัล หรือ การลงโทษสำหรับผู้ที่น่านโยบายไปปฏิบัติ

6. การจัดสรรทรัพยากร ประกอบด้วย

6.1 ในทุกสังคมมีทรัพยากรอย่างจำกัด ในการใช้ทรัพยากรให้ถูกต้อง ต้องคำนึงถึง การจัดลำดับความสำคัญของแผนงานและโครงการรวมถึงกลยุทธ์ในการใช้ทรัพยากรให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

6.2 ผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องตระหนักถึง ประโยชน์หรือ ต้นทุนที่ไม่ได้คาดไว้ หรือที่เรียกว่า “ผลกระทบภายนอก” ด้วย

จุมพล หนิมพานิช (2547) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเมื่อแปลงนโยบายไปเป็นแผนงาน โครงการ ประกอบด้วย

1. การจัดการองค์การและบุคลากรสำหรับนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. ดำเนินการแปลงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และกำหนดแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติ
3. ประสานหน่วยงานที่เป็นทรัพยากรและค่าใช้จ่ายเพื่อการบรรลุเป้าหมาย
4. จัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุผลของนโยบาย

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (ลิขิต ชีรเวคิน, 2535) ประกอบด้วย

1. เป็นการตัดสินใจนโยบายที่ดี นโยบายที่ตัดสินใจออกมาเป็นนโยบายที่มีความน่าเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติให้เป็นผลได้มากน้อยเพียงใด

1.1 โครงสร้างและการจัดองค์การเอื้ออำนวยหรือไม่ต่อกระบวนการปฏิบัตินโยบาย

1.2 บุคลากร

1.3 งบประมาณ

1.4 บรรยากาศ

2. กระบวนการควบคุมและติดตามผล

3. การประเมินผลหลังจากโครงการสิ้นสุดลงแล้ว

4. การเอาผลการประเมินงาน หรือโครงการมาเป็นส่วนสำคัญในการจัดสรรงบประมาณในโครงการเดิม

5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในองค์กรเดียวกัน

6. การประสานงานในการปฏิบัตินโยบายกับองค์กรอื่น ขึ้นอยู่กับตัวแปรต่างดังนี้

6.1 บรรยากาศของความร่วมมือและประสานขององค์กรต่างๆ

6.2 โครงสร้าง

6.3 ความพร้อมเพียงในการปฏิบัติงาน

ในแง่การบริหารองค์กร มีนักวิชาการชี้ให้เห็นว่าองค์กรจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีปัจจัยหลายประการ คือการผสมผสานความหลากหลายขององค์ความรู้และความสามารถของบุคลากรที่มีอยู่ในองค์กร และสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี ตลอดจนการนำความผิดพลาดในอดีตมาเป็นบทเรียน (เกษม นเรศเสนีย์, 2549) โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factors: CSFs) คือ ปัจจัยที่สำคัญต่อการบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ขององค์กร ซึ่งเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการยึดโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารของ องค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กร ตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยแห่งความสำเร็จ วิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้รับการตอบสนอง ปัจจัยแห่งความสำเร็จไม่จำเป็นต้องวัดผลได้แต่จะทำหน้าที่ชี้แนะหรือเป็นหลักหมายสำคัญต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ เป็นตัวกำหนดจากวิสัยทัศน์ หรือพันธกิจ ขององค์กร โดยใช้เกณฑ์ ต่อไปนี้ (ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2547)

1. มุ่งความสำคัญไปที่ผลผลิตและผลลัพธ์ขององค์กร ไม่เน้นปัจจัยนำเข้าหรือกระบวนการ
2. มีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมุ่งเน้นเฉพาะงานที่สำคัญอย่างยิ่งเท่านั้น
3. มีความหมายที่เฉพาะเจาะจง และสามารถเข้าใจได้ ง่ายต้องกำหนดปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จให้ชัดเจนไม่คลุมเครือ มีความหมายเฉพาะเจาะจงและสามารถสื่อความหมายได้ อย่างเดียวกัน ต้องเข้าใจได้ง่าย เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าใจ ตรงกันถึงสิ่งที่องค์กรมุ่งหวังและวิธีการบรรลุเป้าหมายเหล่านั้น
4. ผู้บริหารให้การยอมรับปัจจัยที่กำหนดขึ้นเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร และผู้บริหารมีพันธะผูกมัดร่วมกันที่จะทำงานให้ได้ผลสำเร็จนั้น
5. องค์กรสามารถควบคุมผลให้เกิดขึ้นได้ในทางปฏิบัติองค์กรกำหนดปัจจัยแห่งความสำเร็จโดยคำนึงถึงอิทธิพลการควบคุมขององค์กรที่มีผลต่อปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นสำคัญ แม้ว่าปัจจัยบางอย่างมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร แต่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้ก็ไม่ควรนำปัจจัยเหล่านั้นมาเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ซึ่งปัจจัยต่างๆ นั้นมีความใกล้เคียงกันและซ้ำซ้อนซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ไพศาล สุริยะเมตต. (2525)	กล้า ทองขาว (2548)	สมบัติ ธีรชัยอุวงศ์ (2541)	จุมพล หนึ่งพินิจ (2547)	ลิขิต ธีรชลิน (2535)	Van Meter, Van Horn (1975)
ผู้นำ						
-ความสามารถผู้นำ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-ภาวะผู้นำ						
-ทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ						
ทุน และการมีส่วนร่วม						
- ทุนมนุษย์ /ทุนสังคม/ทุนกายภาพ/ทุนธรรมชาติ/ทุนการเงิน	✓	-	✓	✓	✓	-
-การประสานงาน						
ความรู้ความเข้าใจในนโยบาย						
-ความชัดเจนของเป้าหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-วัตถุประสงค์/การสื่อสาร/การประชาสัมพันธ์						
การสนับสนุนจากองค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ						
- ศักยภาพและความสามารถขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- งบประมาณ						
- บุคลากร						
- การถ่ายทอดความรู้						
เศรษฐกิจ สังคม การเมือง	✓	-	✓	✓	-	✓

แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนาน

กว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อ โลกยุคโลกาภิวัตน์

กระแสทฤษฎีใหม่และพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระ ประมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงพระราชทานเป็นแนวทางการแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจ ของประเทศไทยพระองค์ทรงทำความเข้าใจและทรงเน้นย้ำให้คนไทยหันมามองตนเอง วิเคราะห์ ตนเองและชุมชนว่าเราจะเป็นอย่างอยู่อย่างไร โดยให้พึ่งพาทนทานให้น้อยที่สุด พึ่งพาตนเองให้มากที่สุด ซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้คำจำกัดความหรือความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ดังนี้

สุเมธ ตันติเวชกุล (2550) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริว่า เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นและ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในทุกระดับ และทุกด้านของสังคม ทั้งนี้ควรมีการนำเนื้อหาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง บนพื้นฐานของสติปัญญา และวิถีการดำเนินชีวิตของไทย

ประเวศ วะสี (2542) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจแห่งการพึ่งพาตนเองว่า การ พึ่งพาตนเองได้ คือ ความเข้มแข็ง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งจากรากฐานล่าง กล่าวคือ เป็นเศรษฐกิจวัฒนธรรม เพราะเป็นจุดแข็งที่สุดของเราคือวัฒนธรรมไทย โดยที่วัฒนธรรม หมายถึงวิถีชีวิตทั้งหมด จึงรวมความเชื่อ ระบบคุณค่า อาชีพ การกิน การอยู่ การแต่งกาย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และวิธีการแก้ปัญหา การดำรงรักษาสุขภาพหรือการแพทย์พื้นบ้าน การสร้างความเข้มแข็งจึงจำเป็นต้องมีเศรษฐกิจบูรณาการ หรือการเป็นองค์รวม คือ เป็นเศรษฐกิจ แห่งการพึ่งพาตนเองและความเข้มแข็ง มีความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการเมืองพร้อมกันไปในตัว เศรษฐกิจแบบนี้จะทำให้เกิดความเป็นป่ากลับมา ครอบครัวยั่งยืน ชุมชนเข้มแข็งมีการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมพร้อมๆ กับความเข้มแข็งทาง เศรษฐกิจและการพัฒนาจิตใจ

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2543) ได้ให้ความหมายว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือ วัฒนธรรม ไม่ใช่เทคนิคการเพาะปลูก แต่เป็นศีลธรรมความไม่ละโมภและการประหยัด เศรษฐกิจพอเพียงเปิด โอกาสให้ทุกคนพออยู่ได้ แตกต่างจากการคิดในด้านเทคนิค ถ้าคิดแต่ด้านเทคนิคก็จะย้ำเฉพาะคน

ทำให้เกิดการเอาตัวรอด ซึ่งไม่ตรงกับอุดมการณ์ของเศรษฐกิจพอเพียง ความคิดทางเทคนิคทำให้คนไม่เชื่อมโยงกัน ไม่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างกัน

กังสดาล อยู่เย็น (2544) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงว่า หมายถึง การพัฒนาชุมชนในลักษณะที่ใช้คนเป็นเป้าหมาย เน้นการพัฒนาแบบองค์รวมหรือการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งด้านเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การเมือง ฯลฯ โดยใช้พลังทางสังคมเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา ในรูปของกลุ่มเครือข่ายหรือประชาสังคม กล่าวคือ ผนึกกำลังของทุกฝ่ายในลักษณะพหุภาคีซึ่งประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ปริยานุช ธรรมปิยา (2549) ได้สรุปความหมายเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่เป็นทั้งแนวคิดหลักการ และแนวทางปฏิบัติของแต่ละบุคคลและองค์กร โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับศักยภาพของตนเองและสถานะแวดล้อม ความมีเหตุมีผลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง คือ ไม่ประมาทในการดำรงชีวิต โดยใช้ความรู้ต่างๆ อย่างถูกต้องหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี มีการแบ่งปัน ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2549) ได้อธิบายถึง เนื้อหาสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการสรุปเนื้อหาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักวิชาการจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย ฯลฯ ได้ร่วมกันแปลงนิยามออกมาเป็นสัญลักษณ์ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ จดจำและนำไปปฏิบัติ โดยมีความหมายว่า ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นเรื่องของทางสายกลาง ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไข 2 ข้อ คือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้านความรอบคอบ ที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้น ปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต และมี 3 คุณลักษณะที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันไป คือ

- 2.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียง นั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผล ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจาก การกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

2.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้จะ นำชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ไปสู่การพัฒนาที่ สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

กรมการพัฒนาชุมชน (2560) หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง (Self – Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน ซึ่งต้องสร้างพื้นฐานทางด้าน เศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือให้ตนเองสามารถอยู่ได้อย่างพอกิน พอใช้ มิได้มุ่งหวังที่จะ สร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้เจริญอย่างรวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะ เพียงพอที่จะพึ่งตนเองได้ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น ไปตามลำดับต่อไปได้

กล่าวโดยสรุปความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงปรัชญา ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับเป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหาร ประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ คือ ความพอประมาณ หมายถึงความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม โดยมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยอาศัยเงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต

กรอบแนวคิดและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบและคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ (ยุบลวรรณ ต้นเชิรรัตน์, 2551)

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 5 ส่วนดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อมๆกัน ดังนี้

- ความพอประมาณ หมายถึง คือ การดำรงชีวิตให้เหมาะสม ซึ่งเราควรจะมี ความพอประมาณทั้งการหารายได้ และพอประมาณในการใช้จ่าย ความพอประมาณในการหารายได้ คือ ทำงานหารายได้ด้วยช่องทางสุจริต ทำงานให้เต็มความสามารถ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ส่วนความพอประมาณในการใช้จ่าย หมายถึง การใช้จ่ายให้เหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่ ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือใช้จ่ายเกินตัว และในขณะเดียวกัน ก็ใช้จ่ายในการดูแลตนเอง และครอบครัวอย่างเหมาะสม ไม่อยู่อย่างลำบาก และฝืดเคืองจนเกินไป

- ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นอย่างรอบคอบ

- ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที โดยสร้างภูมิคุ้มกันทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการออมเงิน มีหลักประกันความเสี่ยง ด้านสังคม ด้วยการรู้จักสามัคคี ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการใส่ใจรักษา รู้คุณค่าใช้อย่างประหยัด และด้านวัฒนธรรมด้วยการเชิดชูภาษาและวัฒนธรรมไทยในขณะเดียวกันก็เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมต่างถิ่นด้วย

4. เงื่อนไขสำคัญเพื่อให้เกิดความพอเพียงการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยทั้งคุณธรรม ความรู้ และความเพียรเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

- เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ในวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการวางแผนและปฏิบัติ

- เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย สติปัญญา ความพากเพียร ซื่อสัตย์สุจริต รู้รักสามัคคี ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และมีการแบ่งปันให้ผู้อื่น

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถจำแนกได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับพื้นฐาน หมายถึงความพอเพียงในระดับบุคคลหรือครอบครัว เช่น การพัฒนาตามแนวทางทฤษฎีใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรอันเกิดจากความแห้งแล้งหรือมีน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก วิธีการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ครัวเรือนก็คือ การขุดสระน้ำเพื่อไว้ใช้ในการเพาะปลูก พร้อมกับลดการพึ่งพิงตลาดลง โดยเปลี่ยนจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาสู่การปลูกพืชเลี้ยงสัตว์หลายอย่างเพื่อการบริโภคในครัวเรือน

2. ระดับก้าวหน้า หมายถึง ความพอเพียงในระดับชุมชน องค์กร จังหวัดและประเทศ โดยการรวมกลุ่มในรูปของสหกรณ์ เครือข่ายธุรกิจ กลุ่มธุรกิจ และวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น สมาชิกร่วมมือกันเสียสละเพื่อประโยชน์ของกลุ่มในการอยู่ร่วมกัน บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียน การแบ่งปัน และช่วยเหลือกัน เพื่อให้ชุมชนโดยรวมหรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้นๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง มีการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนาร่วมกัน (สมศักดิ์ และคณะ, 2550)

เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระดำริอยู่เหนือว่าเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของตะวันตก ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องวัตถุที่เป็นรูปธรรม เช่น เงิน ทรัพย์สิน กำไร ไม่เกี่ยวกับเรื่องจิตใจซึ่งเป็นนามธรรม แต่เศรษฐกิจพอเพียงมีขอบเขกว้างขวางกว่าเศรษฐกิจนายทุนหรือเศรษฐกิจธุรกิจ เพราะครอบคลุมถึง 4 ด้าน คือ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านจิตใจ มิติด้านสังคม และมิติด้านวัฒนธรรม (สมพร เทพสิทธิ์, 2549)

1. มิติด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกิน ให้ความขยันหมั่นเพียรประกอบสัมมาอาชีพ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจนการปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

2. มิติด้านจิตใจ เศรษฐกิจพอเพียงเน้นที่จิตใจที่รู้จักพอ คือ พอดี พอประมาณ และพอใจในสิ่งที่มี ยินดีในสิ่งที่ได้ ไม่โลภ เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มที่ตัวเองโดยการสร้างรากฐานทางจิตใจที่รู้จักพอ

3. มิติด้านสังคม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความเมตตาเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ มุ่งให้เกิดความสามัคคีร่วมมือกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้โดยปราศจากการเบียดเบียนกัน การเอาใจเอาเปรียบ การมุ่งทำร้ายทำลายกัน

4. มิติด้านวัฒนธรรม หมายถึงวิถีชีวิต (way of life) ของประชาชน เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อุดม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยม และบริโภคนิยม ซึ่งทำให้เกิดการเป็นหนี้เป็นสิน เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน

แนวทางการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะจะทำให้เกิดผลดีต่อประชาชน ชุมชน และสังคมประเทศชาติ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อครอบครัว สมาชิกในครอบครัวดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข เพราะปฏิบัติตามหลักพออยู่ พอกิน พอใช้ ส่งผลให้ไม่ยากจน ไม่มีหนี้สิน มีเงินออม และพึ่งตนเองได้
2. ความสำคัญต่อชุมชน ทำให้เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มสร้างแรงงานและอาชีพ และนำทรัพยากรของชุมชนมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ สมาชิกในชุมชนร่วมมือกันแก้ไขปัญหา
3. ระดับสังคมประเทศชาติ สังคมเข้มแข็ง ผู้คนมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง สมาชิกในสังคมร่วมกันสืบทอดภูมิปัญญาและพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจุบัน รัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้อัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารประเทศ และวางแผนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 8 นำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางโดยมุ่งเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) เป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ได้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 โดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยยังคงอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องจาก

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และให้ความสำคัญต่อการรวมพลังสังคมจากทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมดำเนินการใน ทุกขั้นตอนของแผนฯ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทยในระยะ 5 ปี จะยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับก่อนหน้าเพื่อให้ เกิดบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมดุลผสมผสาน มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและ การบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคม ได้ดำเนินชีวิต ที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศก็เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพ และมีเสถียรภาพ การกระจายความมั่งคั่งอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นการเติบโตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ชุมชนวิถีชีวิต ค่านิยม ประเพณีและวัฒนธรรม

แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) ได้แบ่งการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็น 3 ระดับ คือระดับบุคคลและครอบครัว ชุมชน และประเทศ โดยการประยุกต์ใช้ระดับบุคคลและครอบครัว ควรเริ่มต้นจากการเสริมสร้างคนให้ การเรียนรู้วิชาการและทักษะต่างๆที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ส่วนการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน โดยชุมชนพอเพียง ประกอบด้วย บุคคล และครอบครัวต่างๆ ที่เฝ้าหาความก้าวหน้าบนพื้นฐานของปรัชญาแห่งความพอเพียง คือมีความรู้ และคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตจนสามารถพึ่งตนเองได้ บุคคลเหล่านี้มารวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสถานภาพ ภูมิสังคม ของแต่ละชุมชน โดยพยายามใช้ ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านความร่วมมือกันเพื่อความก้าวหน้าของชุมชน ส่วนด้านการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ เริ่มจากการวางรากฐานของ ประเทศให้มีความพอเพียง โดยส่งเสริมให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถอยู่อย่างพอเพียง พอกิน พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจของคนภายในประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับระบบสัมมาชีพชุมชน

ความหมายและความสำคัญของสัมมาชีพชุมชน

ความหมายของคำว่า “สัมมาชีพชุมชน” หากกล่าวถึงคำว่า “มรรค 8” ทุกท่านที่นับถือพุทธศาสนาย่อมเข้าใจว่าหมายถึง หนทาง ถึงความดับทุกข์เป็นส่วนหนึ่งของอริยสัจ หรือการลงมือปฏิบัติเพื่อให้พ้นจากทุกข์และนับเป็นหลักธรรม สำคัญอย่างหนึ่งในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยกรอบการปฏิบัติ ๘ ประการด้วยกัน เรียกว่า “มรรคมืองค์แปด” หรือ “มรรคแปด” คือ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากรรม สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ และ สัมมาสมาธิ โดยคำว่า “สัมมาอาชีวะ” หมายถึง “การประกอบอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมายเลี้ยงชีพ โดยชอบธรรม ทำด้วยความสุจริตและถูกต้องตามหลักศีลธรรม” ฉะนั้น คำว่า “สัมมาชีพ” จึงยึดแนวความหมาย ของคำว่า “สัมมาอาชีวะ” ข้างต้น โดยมีความหมายว่า “การทำมาหากินโดยไม่ได้ออกกำไรสูงสุดเป็นตัวตั้ง หรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม กล่าวคือ สุขของตนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภคและผู้รับบริการหลัก โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและไม่มุ่งไปกระตุ้นค้นหา อันเป็นเหตุแห่งทุกข์”ซึ่ง นพ.ประเวศ วะสี ได้ให้ความหมายที่สั้นกระชับว่าหมายถึง “อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้” และหากนำมารวมกับคำว่า “ชุมชน” เป็น “สัมมาชีพชุมชน” จึงหมายถึง “ชุมชนที่มีการประกอบอาชีพโดยชอบ ซึ่งมีรายได้มากกว่ารายจ่าย โดยลดการเบียดเบียนตนเองผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ต้องมีความสอดคล้องกับวิถีของชุมชนเพื่อความมุ่งหมาย ในการสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชน” (สถาปณารูปแห่งชาติ, 2558)

นพ.ประเวศ วะสี ได้ชี้ให้เห็นว่าในปัจจุบันประเทศไทยเกิดความเหลื่อมล้ำมหาศาล ส่งผลต่อปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอย่างแก้ไขไม่ตก จึงเสนอให้หันกลับมาเข้าใจ “ภูมิสังคม” ของประเทศไทย แล้วพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรและฐานวัฒนธรรมของเรา “จะหายจนหมดประเทศและอาจถึงกับรวบ แบบไม่รู้โรยก็ยิ่งได้” โดยได้เสนอยุทธศาสตร์ 3 ประการเพื่อแก้วิกฤตเศรษฐกิจ คือ (1) ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ ดัดแผ่นดิน (2) ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และ (3) ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สำหรับยุทธศาสตร์เศรษฐกิจดัดแผ่นดิน นั้น นพ.ประเวศ วะสี ได้ให้ความหมายของคำว่า “เศรษฐกิจดัดแผ่นดิน” ว่าหมายถึง การสร้างสัมมาชีพเต็มพื้นที่ของคนทั้งแผ่นดินโดยเน้นที่เศรษฐกิจ ทรัพยากรของแผ่นดิน และยังได้อธิบายต่อว่า การมีเป้าหมายสัมมาชีพเต็มพื้นที่กับเป้าหมายจีดีพีอย่างเดียว นั้นต่างกัน เพราะสัมมาชีพนั้นหมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายจ่ายน้อยกว่ารายได้สัมมาชีพจึงเป็นทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและ

ศีลธรรมพร้อมกัน ไป การมีสัมมาชีพเต็มพื้นที่เป็นปัจจัยให้เกิดความร่วมมือเป็นสุขและศีลธรรม และเมื่อคนทั้งประเทศหายจนจะมี อำนาจซื้อจะทำให้เศรษฐกิจข้างบนตั้งอยู่บนฐานที่มั่นคง ไม่ใช่พึ่งแต่การส่งออกเป็นสำคัญ ซึ่งผันผวน และวิกฤตได้ง่ายตามเศรษฐกิจโลก (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2556)

แนวคิดพื้นฐานในการออกแบบระบบสัมมาชีพชุมชน ในการพัฒนาระบบ สัมมาชีพชุมชน รวม 5 ฐานคิด คือ

ฐานคิดที่ 1 การพัฒนาร่วมกันโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area Based Collaborative Development) มุ่งเน้นให้เกิดการร่วมกลุ่มกันของคน องค์กร เครือข่ายที่มีเป้าหมายในการหนุนเสริมการทำงาน ของชุมชน โดยยึดทุนและการตัดสินใจในพื้นที่เป็นหลัก

ฐานคิดที่ 2 ครอบคลุมธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) ที่หมายถึงการดำเนินธุรกิจที่ได้แสวงกำไรเพียงอย่างเดียว แต่มีความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (CSR) คือ การทำให้ธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Economic-Social-Environment: ESE) มีสมดุล อยู่รวมกันได้อย่างยั่งยืน มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ในการบริหารกิจการให้มีผลกำไร เป็นที่ยอมรับของสาธารณชน รวมถึงสามารถขยายกิจการให้เจริญเติบโตในสังคมและชุมชนที่ธุรกิจดำเนินอยู่ในระยะยาว มุ่งไปสู่ “ความยั่งยืน ในการประกอบธุรกิจสู่ความยั่งยืนของการพัฒนา” (Sustainable Business in Sustainable Development) ในที่สุด

ฐานคิดที่ 3 ร่วมทำงานแบบภาคียุทธศาสตร์ (Strategic Partner) ที่มีการทำงานบนหลักการ “ความร่วมมือ” ของกลุ่มที่มีใจและให้การสนับสนุน เป็นกลุ่มที่มีส่วนช่วยคิด ช่วยฝัน ร่วมกันวางยุทธศาสตร์ การทำงาน เป็นคน กลุ่มคนหรือองค์กรที่อยากมีฝันหรือวิสัยทัศน์เดียวกัน เป็นภาคีที่มีใจและให้การสนับสนุน งบประมาณ แนวคิด นโยบายหรือเป็นที่ปรึกษาในบางครั้ง คอยช่วยเหลืออยู่ห่าง ๆ เป็นภาคีที่ช่วยคิด ช่วยฝัน ร่วมกันวางกลยุทธ์เพื่อที่จะส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนเป้าหมายให้บรรลุพันธกิจ หรือวิสัยทัศน์

ฐานคิดที่ 4 การใช้กระบวนการการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ (Interactive learning through action) มุ่งเน้นการพัฒนาที่ใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในชุมชน มีการถอดบทเรียนและ ยกกระดับผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ฐานคิดที่ 5 มุ่งเน้นสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ที่ให้ความสำคัญกับ การพัฒนาที่มีคุณภาพทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เกื้อกูลและไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน มีการพัฒนาเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างมีคุณภาพและแข่งขันได้โดยคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่สามารถสงวนรักษาไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยาวนาน ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยไม่ส่งผลเสียต่อ

ความต้องการของคนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต จากฐานคิดพื้นฐานในการออกแบบระบบ สัมมาชีพชุมชนทั้ง 5 ฐานคิดข้างต้น จะเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องมิกลไกหนึ่งที่ทำหน้าที่ในการ สานพลัง (Synergy) องค์กรภาคีต่าง ๆ ให้เข้ามาทำงาน ร่วมกันแบบภาคียุทธศาสตร์ (Strategic Partner) โดยเฉพาะกับองค์กรภาครัฐกิจ ที่ปัจจุบันมีการดำเนินการ บนพื้นฐานของความรับผิดชอบ ต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) เข้ามาทำงานร่วมกัน โดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area Based Collaborative Development) และใช้กระบวนการการเรียนรู้ร่วมกัน ในการปฏิบัติ (Interactive learning through action) เป็นเครื่องมือ ซึ่งกระบวนการพัฒนาตามแนวทางนี้ จะนำไปสู่ การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งเป็นการพัฒนาที่มีคุณภาพทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เกื้อกูลและไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน อันเป็นภาพที่พึงประสงค์ ของทุกฝ่าย

กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้กำหนด ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็น 1 ใน 10 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามแผนฯ และรัฐบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน จำนวน 11 ด้าน ซึ่งมีนโยบาย การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐเป็นหนึ่งในนโยบาย สำคัญ ที่มุ่งหวังแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกับปากท้องของประชาชนในระดับล่างที่เป็นคนส่วนใหญ่ของ ประเทศ โดยมีแผนงานที่สำคัญ คือ แผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งได้ มอบให้กระทรวงมหาดไทยที่มีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

จากปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ระหว่างเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจ มหภาคและระหว่าง คนจนและคนรวย เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายว่า ชุมชนเป็นฐานการผลิตภาค ครึ่งเรือนที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมทางเศรษฐกิจภาค การเกษตร วิสาหกิจชุมชนและภาคบริการ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนมาช้านานในรูปแบบ ของการรวมกลุ่มกันของคนในชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประกอบสัมมาชีพ ซึ่งมีความสำคัญอย่าง ยิ่งเนื่องจากชุมชนมีความพร้อมมูลทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล ตลอดจนภูมิปัญญา ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น อันเป็นปัจจัยที่สำคัญ ในการสร้างความ เข้มแข็งให้กับประชาชนและชุมชนให้สามารถจัดการตนเองภายในชุมชน ได้อย่างสมดุลและยั่งยืน แต่เนื่องจากปัจจุบันเกิดความเหลื่อมล้ำในทางเศรษฐกิจและสังคมจึงทำให้ประชาชนที่ประกอบ สัมมาชีพในชุมชน พึ่งพิงระบบเศรษฐกิจจากภาคแรงงานและภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก ขาดการส่งเสริม สนับสนุนและ ให้การช่วยเหลือในด้านประกอบอาชีพที่เป็นระบบ จึงเป็นเหตุให้ เกิดการย้ายถิ่นฐานเพื่อมาประกอบอาชีพ ในเมืองหลวง จนสัมพันธ์กับสภาพการณ์ล่มสลายของ

ชุมชนและระบบเศรษฐกิจของชุมชน ดังนั้น จึงถือเป็นภารกิจเร่งด่วนที่จะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน โดยเฉพาะมิติด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้ชุมชนสามารถเป็นฐานในการสร้างอาชีพและรายได้เลี้ยงดูประชาชนในชุมชนบนแนวทางสัมมาชีพ

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดวาระกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อขับเคลื่อนงานตามภารกิจให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ด้านการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยยึดหลักการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายผลสำเร็จ คือ “เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตในชุมชนอย่างมีความสุข” การสร้างสัมมาชีพครัวเรือนเป็นปัจจัยหนึ่งของวาระกรมการพัฒนาชุมชน โดยในการทำให้เป็นสัมมาชีพชุมชนได้นั้น จะต้องผ่านกระบวนการเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งมีทั้งหมด 5 โครงการหลักด้วยกัน ได้แก่

1. โครงการพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการตรวจสอบคัดเลือกปราชญ์ชุมชนเป้าหมาย เข้ารับการอบรมตามหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพิ่มพูนทักษะด้านการถ่ายทอดความรู้และการจัดกระบวนการสัมมาชีพชุมชน และสามารถกลับไปทำหน้าที่เป็นวิทยากรสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทีมปราชญ์ชุมชนตามประเภทอาชีพและวางแผนปฏิบัติการฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านกลุ่มเป้าหมาย โดยมีกรอบการเรียนรู้ประกอบด้วย สร้างความรู้ความเข้าใจการสร้างสัมมาชีพชุมชน, ฝึกการวิเคราะห์สถานการณ์ความต้องการอาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน

3. โครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประชุมเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน เพื่อสร้างทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านให้มีความพร้อมสามารถจัดการฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอส่งเสริมและสนับสนุนการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชน ในระดับหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน แก่ผู้แทนครัวเรือน หมู่บ้านละ 20 ครัวเรือน

5. โครงการสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนสัมมาชีพที่ผ่านการพัฒนามีการรวมกลุ่มจัดตั้งและพัฒนาเป็นกลุ่มอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้

การสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

การสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็งของรัฐบาล ซึ่งตอบสนองนโยบายรัฐบาลเรื่อง การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดให้องค์กรสำคัญ 4 องค์กรทั้งในระดับประเทศ จังหวัด และอำเภอ ทำหน้าที่เป็นทีมสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนหรือคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทยหรือคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.)/คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.)/ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทยหรือคณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ และสมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัด/อำเภอหรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยดำเนินการโครงการสนับสนุน จำนวน 3 โครงการ ดังนี้

1. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับประเทศ

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับประเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับประเทศ มีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมสัมมาชีพชุมชนได้

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ครั้งที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจการร่วมเป็นทีมสนับสนุน ตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ทำหน้าที่บูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อสนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนและกลุ่มอาชีพ

2. คณะกรรมการสมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

3. คณะกรรมการสมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน และการยกระดับครัวเรือนยากจนตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน

4. สมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และครัวเรือนยากจนให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน

1.2 ติดตามสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่ โดยผู้แทนทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับประเทศ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง

1.3 ครั้งที่ 2 ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

1.4 ครั้งที่ 3 ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการสมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย

1.5 ครั้งที่ 4 ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการสมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย

2. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรที่เป็นทีม

สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด สามารถเป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัดได้

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับจังหวัด (4 องค์กร) จำนวน 50 คน ระยะเวลา 1 วัน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน ในเรื่องการยกระดับครัวเรือนยากจน การบูรณาการแผนชุมชน และการเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ

2.2 กำหนดภารกิจขององค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัดตามความเหมาะสม โดยเน้นการสนับสนุน ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กสพจ.) สนับสนุนการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และเป็นแกนหลักในการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

2. คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน ระดับจังหวัด (ศอช.จ.) สนับสนุนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และการเชื่อมโยงแผนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนและกลุ่มอาชีพ

3. คณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด สนับสนุนการดำเนินงานของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน และการยกระดับครัวเรือนยากจนตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน

4. คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ระดับจังหวัด หรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และครัวเรือนยากจนให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน

2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการขององค์กร ที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่ตามความเหมาะสมของแต่ละจังหวัด

2.4 องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนฯ ระดับจังหวัด 4 องค์กร จัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่คณะกรรมการฯ เพื่อกำหนดแนวทางและแผนปฏิบัติการสนับสนุนสัมมาชีพชุมชนขององค์กร

2.5 องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด 4 องค์กร ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ

2.6 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ร่วมกับองค์กรที่เป็นทีม สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้อง พิจารณาคัดเลือกครัวเรือน สัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง จังหวัดละ 1 ครัวเรือน

2.7 ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือน สัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง จังหวัดละ 1 ครัวเรือน

2.8 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดส่งข้อมูลครัวเรือน สัมมาชีพชุมชนตัวอย่างของจังหวัดให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งขอคณะกรรมการ พัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) และให้ กพสจ. จัดส่งข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างให้ กพสภ. เพื่อคัดเลือกเป็นครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาคๆ ละ 3 ครัวเรือน เพื่อเข้ารับโล่รางวัล ในส่วนกลาง

3. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการทีม สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรที่เป็นทีม สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ สามารถเป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อน สัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอได้

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ องค์กร 4 องค์กร ที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ จำนวน 50 คน ระยะเวลา 1 วัน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน ในเรื่องการยกระดับ ครัวเรือนยากจน การบูรณาการแผนชุมชน และการเข้าถึงแหล่งทุน รวมทั้งการสนับสนุนการ ดำเนินงาน สัมมาชีพชุมชนระดับตำบล และหมู่บ้าน/ชุมชน

3.2 กำหนดภารกิจขององค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อน สัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอตามความเหมาะสม โดยเน้นการสนับสนุน ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กสพอ.) สนับสนุน การพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และเป็นแกนหลักในการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพ ชุมชนตัวอย่าง

2. คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับ อำเภอ (ศอช.อ.) สนับสนุนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และการเชื่อมโยงแผนท้องถิ่น เพื่อ สนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และกลุ่มอาชีพ

3. คณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ สนับสนุนการดำเนินงานของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน และการยกระดับครัวเรือนยากจนตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน

4. คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ระดับอำเภอ หรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และครัวเรือนยากจนให้เข้าถึงแหล่งทุนชุมชน

3.3 จัดทำแผนปฏิบัติการขององค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในระดับตำบล และหมู่บ้าน/ชุมชน ในเรื่องต่อไปนี้

1. การบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล
2. สนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน
3. การเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน
4. การยกระดับครัวเรือนยากจน

3.4 องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับอำเภอ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ

การดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินงานตามโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นโครงการที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาล เรื่องการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐซึ่งอยู่ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐ โดยมีเป้าหมายพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ ที่ 1 การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช). ได้เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557 – 2560) ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าว ได้กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนไว้ 7 ยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 1 เน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area - based) มีวัตถุประสงค์ เพื่อบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของทุกภาคส่วนในทุกด้านให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้ความสำคัญกับหลักภูมิสังคม ด้วยการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชนรู้จักตนเอง และจัดทำแผนชุมชนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชน เพื่อให้กลับไปสร้างทีม และจัดกิจกรรมอบรมฝึกอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมายในชุมชน

จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนให้มีการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน ตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีการคัดเลือกหมู่บ้านที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการจำนวน 323 หมู่บ้าน ซึ่งอำเภอรัตภูมิ ถือเป็นอำเภอหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนให้มีการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนฯ จำนวน 29 หมู่บ้าน โดยมีพื้นที่ประกอบด้วย 5 ตำบล คือ ตำบลกำแพงเพชร ตำบลคูหาใต้ ตำบลท่าชะมวง ตำบลควนรู และตำบลเขาพระ หมู่บ้านเป้าหมายดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงบประมาณ องค์ความรู้ แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านในด้านต่างๆ ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ ปลายปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา, 2559)

บทบาทของพัฒนากรในการกำกับดูแล และขับเคลื่อนหมู่บ้านเป้าหมาย ในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา จำนวน 4 หมู่บ้าน ซึ่งจะต้องดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด โดยมีเป้าหมายให้ครัวเรือนสัมมาชีพได้มีโอกาสในการเรียนรู้ และพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้าง รายได้ของครัวเรือนให้เพิ่มขึ้น โดยมีกระบวนการ และขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. เตรียมความพร้อมข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านในการฝึกอบรมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน โดยการสำรวจและจัดทำทะเบียนข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน
2. คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้ประสบความสำเร็จหรือเชี่ยวชาญในอาชีพ ที่พร้อมเข้ารับการอบรมเป็นวิทยากรผู้ถ่ายทอดสัมมาชีพ จำนวน 1 คน จากเวทีประชาคม เข้าอบรมการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชน (วิทยากรสัมมาชีพชุมชน) ณ ศูนย์ศึกษาพัฒนาชุมชน
3. วิทยากรสัมมาชีพชุมชนกลับไปสร้างทีมในหมู่บ้าน โดยการคัดเลือกปราชญ์ชุมชน หมู่บ้านละ 4 คน รวมเป็น 5 คน เพื่อสร้างทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน
4. จัดประชุมเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน โดยปราชญ์ที่ผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดเทคนิคการเป็นวิทยากรสัมมาชีพชุมชน และมอบหมายภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตามครัวเรือนเป้าหมาย จำนวน 20 ครัวเรือน โดยแบ่งสัดส่วนทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน 1 คน ต่อครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน 4 ครัวเรือน
5. เตรียมความพร้อมครัวเรือนเป้าหมายที่จะได้รับการอบรมอาชีพ ตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน จำนวน 20 คน เพื่อให้ความรู้เรื่องสัมมาชีพชุมชน ความเป็นมาของโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน และกระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชนที่เกี่ยวข้อง ทบทวนความ

ต้องการของครัวเรือนเป้าหมาย ว่ายังมีความสนใจ หรือต้องการฝึกอาชีพ หรือเปลี่ยนแปลงอาชีพหรือไม่ และกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มการติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

6. ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการอาชีพ โดยจัดกลุ่มความต้องการอาชีพ พิจารณาศักยภาพของชุมชน ว่าเป็นอาชีพที่จะสำเร็จได้ สามารถสร้างรายได้จริง ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการตลาด สอดคล้องกับความรู้ที่ปราชญ์ชุมชนในหมู่บ้านจะถ่ายทอด จัดเตรียมพื้นที่ฝึกอบรม ศึกษา ดูงาน และวัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกอาชีพของครัวเรือน

7. ดำเนินโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน และถอดองค์ความรู้ปราชญ์ชุมชน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่าน ทาง Facebook , เว็บไซต์สัมมาชีพ เป็นต้น

จากความเป็นมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านเป้าหมาย ตามสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ว่ามีปัญหา และข้อเสนอแนะต่างๆ ในการดำเนินงานตามทัศนะของกำนันหรือผู้ใหญ่ และครัวเรือนสัมมาชีพเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้ได้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการที่รับผิดชอบ ผู้นำหมู่บ้านเป้าหมาย และผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุน และแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนนำแนวทางที่ได้รับการศึกษาไปส่งเสริมให้หมู่บ้านอื่นๆ ได้เกิดการพัฒนาจนบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวดี ศรีมุกดา (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง กรณีศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง และเพื่อการแสวงหาแนวทางการปรับปรุงหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองมีค่าอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทุกตัวชี้วัด ตัวทำนายที่มีประสิทธิภาพในการทำนายแนวโน้ม การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองในจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตใจ และปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวก ได้แก่ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านเทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น

วันชัย พลตะไกร (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาบ้านตำแย ตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านตำแย ตามเกณฑ์ประเมินของกระทรวงมหาดไทย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถาบันการเงิน หมู่บ้านตำแย และปัจจัยที่ส่งผลให้หมู่บ้านตำแยประสบความสำเร็จเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นการออมระดับประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ปัจจัยด้านความหลากหลายทางอาชีพ ปัจจัยด้านศาสนา สังคม วัฒนธรรม ปัจจัยด้านการเงินในหมู่บ้านตำแย กลุ่มผู้นำได้มีการดำเนินการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของครัวเรือน เพื่อก่อให้เกิดความตระหนักในการใช้จ่ายของครอบครัวด้วยความมีเหตุผลและความพอประมาณ ปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชนมีภาวะผู้นำ ความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิดนอกกรอบ ความรอบคอบและรอบรู้ ปัจจัยด้านการเมืองท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ แต่แรงงานและวิทยากรใช้บุคคลกรในท้องถิ่นและบางครั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) ให้การสนับสนุนในการจัดทำบัญชีครัวเรือน บุคลากรจากโรงเรียนบ้านตำแย ให้การสนับสนุนในการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีสนับสนุนด้านวิชาการแนะนำทางในการจัดเก็บข้อมูล

รัฐกร กลิ่นอุบล (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลในภาคกลางการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหาร จัดการบ้านเมืองที่ดีไปสู่การปฏิบัติกรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง ได้แก่จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดอุทัยธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปสู่การปฏิบัติขององค์กรบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง ประกอบด้วย 5 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ และมาตรฐานของนโยบาย ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรต่างๆ ปัจจัยด้านคุณสมบัติ ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองและปัจจัยด้านคุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบ

วรารัตน์ พันธุ์สว่าง และคณะ (2552) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: บ้านคลองมะแพลง หมู่ที่ 9 ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาบ้านคลองมะแพลง หมู่ที่ 9 ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ผล

การศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของคณะกรรมการเป็น “ผู้นำแบบประชาธิปไตย” เน้นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆ แลรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการสนับสนุนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ด้านความรู้ ความเข้าใจนโยบาย คนในชุมชนยังไม่เข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริง ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการร่วมประชุมรับทราบนโยบาย มีการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ และมีการลงมือปฏิบัติเอง รวมทั้งความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและส่วนราชการต่างๆ ที่ให้การสนับสนุนทั้งความรู้และงบประมาณในการดำเนินการ การยอมรับนโยบายของคนในชุมชนโดยเริ่มจากบุคคลมาร่วมเรียนรู้ที่ศูนย์เรียนรู้ และนำกลับไปปฏิบัติที่บ้านกับครอบครัว และเพื่อนบ้าน ในชุมชนจนกระทั่งได้มีคณะบุคคลจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดอื่นๆ มาศึกษาดูงานและนำไปปฏิบัติตามและเมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติก็เกิดการเปลี่ยนแปลงในหมู่บ้าน ทำให้รายจ่ายของครัวเรือนลดลง ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น สมาชิกในครัวเรือนมีการออมเงิน ชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ชุมชนส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และชุมชนมีความเอื้ออารีต่อกัน

น้ำฝน ผ่องสุวรรณ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและปัญหาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของหมู่บ้านต้นแบบ จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต แบ่งเป็น 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตใจและสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการเรียนรู้ และปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในส่วนของปัญหาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ แบ่งเป็น 4 กลุ่มปัญหา ได้แก่ 1. ปัญหาปัจจัยด้านจิตใจและสังคม คิดเป็นร้อยละ 30.26 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 17.44 3. ปัจจัยด้านการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 0.51 4. ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 3.59

กัญญารัตน์ กิ่งก้า (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านม่อนหินแก้ว ตำบลวังพร้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน และศึกษาปัญหาและอุปสรรคของชุมชนบ้านม่อนหินแก้ว ตำบลวังพร้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชน

ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านม่อนหินแก้ว ได้แก่ ปัจจัยภายนอกชุมชน เช่น การสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐในการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสนับสนุนงบประมาณ การจัดหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ชุมชน การสนับสนุนช่วยเหลือ และความร่วมมือจากปัจจัยภายในชุมชน เช่น การมีส่วนร่วมสมทบเงินทุน เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาชุมชน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสร้างเครือข่ายระหว่างคนในชุมชนในการทำกิจกรรมและการพัฒนาอาชีพ โดยปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์ค่อนข้างมากกับความสำเร็จ 2. ชุมชนบ้านม่อนหินแก้วประสบผลสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนและประชาชนในระดับมาก โดยระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัวได้ดำเนินชีวิตอย่างพอกินพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น บุคคลในครอบครัวมีความสุขและพอกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน เป็นต้น ในระดับชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้สมาชิก มีการรณรงค์ส่งเสริมการออม และมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสินค้าที่เป็นของชุมชนบ้านม่อนหินแก้ว 3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน พบว่าประชาชนชุมชนบ้านม่อนหินแก้ว ตำบลวังพร้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง 4. ปัญหาและอุปสรรคของชุมชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ระดับครัวเรือน/ครอบครัว ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย มีปัญหาหนี้สิน และขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และในระดับชุมชน พบว่า การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่ต่อเนื่อง ขาดการจัดหาแหล่งตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ชุมชนสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ชุมชนมีไม่หลากหลาย และขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านคุณภาพรูปลักษณ์ที่ทันสมัย สวยงาม และขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

ศุภนุช ตรีเนตร (2557) ได้ศึกษาเรื่องความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ:กรณีศึกษาหมู่บ้านวังแสงใต้ ตำบลวังแสง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการดำเนินงานและปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จและเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการ ผลการศึกษา พบว่า 1.สภาพการดำเนินงาน การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มี 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้าน การเรียนรู้มีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการนำภูมิปัญญา มา ใช้ในชีวิตประจำวัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน 2) ด้านความเอื้ออาทรมีการ ช่วยเหลือคนยากจน คนพิการ ในชุมชน โดยการจัดตั้งกองทุน สวัสดิการเพื่อช่วยคนพิการ คนยากจน คนด้อยโอกาสในชุมชน รวมถึงคนในชุมชนบ้านวัง

แสดงได้มีความรู้รักสามัคคีกัน เช่น การจัด ประชาคมเพื่อการจัดทำแผนชุมชน การประชุมเพื่อ
 วางแผนติดตาม และแก้ไขร่วมกัน 3) ด้านการลดรายจ่าย คราวเรือนมีการปลูก พืชผักสวนครัว เลี้ยว
 สัตว์หรือถ้าเหลือจากการบริโภคจะนำไป จำหน่าย คนในชุมชนมีการลด ละ เลิกอบายมุข 4) ด้าน
 การเพิ่ม รายได้้นอกจากอาชีพหลัก คือ อาชีพทำนาแล้ว คนในชุมชนยัง ประกอบอาชีพเสริม คือ
 การปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ซึ่งทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและคราวเรือนได้ใช้
 เทคโนโลยีที่ เหมาะสม เช่น การใช้เครื่องทุ่นแรงในการประกอบอาชีพทางการ เกษตร ซึ่งผลที่ได้
 ทำให้สามารถ ทุ่นเวลาในการผลิต ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน 5) ด้านการ
 ประหยัด คราวเรือนใน ชุมชนได้มีการออมเงิน กับกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชน ที่จัดตั้งขึ้น เพื่อให้
 ประชาชนในชุมชนรู้จักการออมเงิน เช่น กองทุนหมู่บ้าน และฝากธนาคาร ซึ่งมีการจัดเก็บเงินออม
 ไว้ทุกเดือนรวมถึงการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในคราวเรือน 6) ด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม
 และทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีการใช้วัสดุดิบใน การประกอบอาชีพที่เป็นมิตรต่อธรรมชาติ
 และสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ การทำน้ำส้มควันไม้ทั้งยังช่วยลดต้นทุนใน การผลิต
 รวมถึงชุมชนมีการปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น ตามที่ สาธารณะ 2. ปัญหาและอุปสรรค ในการ
 ดำเนินการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านภูมิศาสตร์ เช่น ปัญหาเรื่อง
 การขาดแคลนน้ำในการเกษตร และปัญหาน้ำท่วม บริเวณพื้นที่ทำการเกษตรบางปีที่น้ำหลาก และ
 ปัญหาสภาพดินไม่อุ้มน้ำ 2) ปัญหาขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จ
 1) ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย ปัจจัย ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน คือ เป็นนัก
 ประสานงานที่ดีมีความ เสียสละ มีคุณธรรม มีความขยัน มีวิสัยทัศน์และมีความรู้ ความสามารถ
 เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชน 2) ปัจจัยด้าน กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้
 ประชาชนได้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและเครือข่าย ชุมชนหรือหมู่บ้าน
 อื่น 3) ปัจจัยการสร้างภาคีเครือข่ายในระดับ ชุมชน ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ความช่วยเหลือซึ่ง
 กันละกัน โดยภาคส่วนราชการได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนในด้านต่างๆ 4) ปัจจัยด้านความ
 หลากหลายทางอาชีพ ของชุมชนบ้านวังแสงใต้ เช่น การเกษตร รับราชการ รับจ้าง กลุ่มอาชีพ 2
 ปัจจัย สนับสนุน ประกอบด้วย ปัจจัยทุนทางสังคม มีการปลูกจิตสำนึก ให้คนในชุมชนรักบ้าน
 เกิด ปัจจัยด้านความเชื่อจารีตประเพณี ท้องถิ่นที่เอื้อต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การนำปรัชญา
 ทางพุทธ ศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต ปัจจัยของชุมชนเข้มแข็ง มีการตั้ง กฎระเบียบขึ้นภายใน
 ชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด อบายมุข ต่างๆ มีการจัดตั้งกองทุนในรูปแบบกองทุนหมู่บ้าน และ
 กลุ่มออม ทรัพย์ 4) ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติภายในชุมชนได้มีการ รมณรงค์ปลูกต้นไม้ทดแทน
 เป็นประจำทุกปีและได้รับการสนับสนุน จากภาคส่วนราชการในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานราชการที่
 เกี่ยวข้อง

นิสรา ใจชื่อ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 3) ปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) แนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือสมาชิกหมู่บ้านสาละออดี หมู่ที่ 1 จำนวน 319 คน กลุ่มตัวอย่าง 135 คน และสมาชิกหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 จำนวน 215 คน กลุ่มตัวอย่าง 91 คน รวมประชาชนทั้งสองหมู่บ้านทั้งสิ้น 534 คน กลุ่มตัวอย่าง 226 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านสาละออดี และหมู่บ้านบ้านโคก มี 8 ปัจจัย เหมือนกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ โดยภาพรวมของทั้ง 8 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ด้านผู้นำชุมชน
2. ด้านทุนชุมชน
3. ด้านการมีส่วนร่วม
4. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ
5. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ
6. ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ตัวแปรตาม

ความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายได้รับการส่งเสริมอาชีพ และมีรายได้เพิ่มขึ้น
2. คราวเรือนเป้าหมายมีการรวมกลุ่มและจัดตั้งกลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพ ชุมชน และประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง และลงทะเบียน OTOP

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา มีระเบียบวิจัยดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีทางสถิติต่างๆ ที่ใช้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ รวมทั้งสิ้น 612 คน ประกอบไปด้วย

- ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 29 คน
- คริวเรือนสัมมาชีพ จำนวน 580 คน
- เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จำนวน 3 คน

กลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 612 คน นำมาคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของ Taro Yamane (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) กำหนดความคลาดเคลื่อน (Margin of Error) 5% และระดับความเชื่อมั่น (Confidence Level) 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน ซึ่งคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + (Ne^2)}$$

- โดย
- n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้
 - N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า คือ 612 คน
 - e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ คือ .05

แทนค่าจากสูตรจะได้

$$n = \frac{612}{1 + (612 * .05^2)}$$

$$n = 241.90 \quad \text{ถือเป็น } 242$$

ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา จะดำเนินการภายใต้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 242 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และ ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนสัมมาชีพ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience Sample) โดยกำหนดจำนวนตัวอย่างที่แต่ละประเภทเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดประชากร ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่เกี่ยวข้องในโครงการสัมมาชีพชุมชน

กลุ่ม	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน	3	3
ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน)	29	29
ครัวเรือนสัมมาชีพ	580	210
รวม	612	242

จากตาราง 2 สรุปกลุ่มตัวอย่างของประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จำนวน 3 คน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) จำนวน 29 คน และครัวเรือนสัมมาชีพ จำนวน 210 คน รวมทั้งสิ้น 242 คน

แบบแผนการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีแหล่งที่มาของข้อมูลในการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ตำรา หนังสือ บทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจโดยการใช้ชุดแบบสอบถามกับประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

เครื่องมือในการวิจัย

สร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือวิจัยขึ้นมาจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จนได้แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสำหรับสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส การศึกษา อาชีพ สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามรูปแบบของลิเคอร์ท (Likert scale) โดยกำหนดค่า ดังนี้ (ไพฑูริย์ โพธิสว่าง, 2556)

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยมากปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามรูปแบบของลิเคอร์ท (Likert scale) โดยกำหนดค่า ดังนี้ (ไพฑูริย์ โพธิสว่าง, 2556)

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยมากปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินโครงการ
สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ไปทดสอบความ
เชื่อมั่นและความเที่ยง ดังต่อไปนี้

1. การหาความเที่ยง (Content Validity) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่
ปรับปรุงขึ้นและตรวจสอบความถูกต้องแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อทดสอบความ
ถูกต้องและหาความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่ามีความ
สอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องข้อ
คำถามกับเนื้อหา (Item Objective Congruence Index : IOC) ซึ่งแบ่งคะแนนออกได้เป็น 3 ระดับ
ดังนี้ (ขวัญตา พระธาตุ, 2554)

- +1 หมายถึง มีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา
- 1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา

สำหรับการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาใช้
สูตรดังนี้ (ที่ยอมรับได้ ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการทดสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละ
ข้อคำถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยการหาค่า IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วนำไปทดสอบใช้กับประชาชนในพื้นที่อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยทดสอบกับประชาชนจำนวน 30 คน เพื่อกำหนดค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งที่ยอมรับกันทั่วไปจะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 (อุษธานี ภูเงาะ, 2556) โดยปรากฏว่าแบบทดสอบชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามเพื่อนำไป เก็บข้อมูลด้วยตนเอง และรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 242 ชุด จากนั้นจึงจะนำแบบสอบถามกลับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยการตรวจสอบข้อความว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบข้อความครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ แล้วจึงทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยการใช้ โปรแกรม SPSS Version 16 และสรุปผลการศึกษาวิจัยที่ได้

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากแนวความคิด ทฤษฎี ข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีทางสถิติต่างๆ ที่ใช้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม รวมทั้งการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent) พร้อมนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา และแบบสอบถามระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา โดยใช้เกณฑ์และแปลความหมายอยู่ในรูปแบบของคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ และทำการหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้ (ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2556)

$$\frac{\text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น}}{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}} \\ \text{จำนวนชั้น} \\ = \frac{5 - 1}{5} \\ = .80$$

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 ในระดับมากที่สุด
 ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 ในระดับมาก
 ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 ในระดับปานกลาง
 ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 ในระดับน้อย
 ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 ในระดับน้อยที่สุด

โดยสถิติในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยใช้ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) จะใช้เทคนิคการเลือกตัวแปรต้นเข้าสมการวิเคราะห์ ความถดถอยโดยใช้วิธี Stepwise เป็นวิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการโดยจะนำตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุดเข้าเป็นสมการแรกและทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็จะถือว่าสิ้นสุดการคัดเลือก แต่ถ้าพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติก็จะคัดเลือก ตัวที่มีความสัมพันธ์อันดับถัดไปเข้าสู่สมการ การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น จะพิจารณาจาก ค่า Tolerance ถ้าค่า Tolerance น้อยกว่า 0.1 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น (Menard,1995) และพิจารณาจากค่า VIF (Variance Inflation Factor) ถ้าค่า VIF มากกว่า 10 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ กับตัวแปรอื่น (Myers,1990)

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนิน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา โดยการรวบรวมปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ นำเสนอโดยใช้ค่าความถี่ของตารางประกอบคำบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเรื่อง“ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา” ขอนำเสนอหัวข้อ ได้แก่ สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดการเข้าใจเกี่ยวกับความหมายในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	หมายถึง	จำนวนประชากร
n	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
*	หมายถึง	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
X ₁	หมายถึง	ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน
X ₂	หมายถึง	ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม
X ₃	หมายถึง	ปัจจัยด้านทุนชุมชน
X ₄	หมายถึง	ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ
X ₅	หมายถึง	ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ
X ₆	หมายถึง	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง
Y	หมายถึง	ความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
r	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R ²	หมายถึง	ดัชนีการพยากรณ์หรือประสิทธิภาพการพยากรณ์
SE.b	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
β	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน

a	หมายถึง	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Y	หมายถึง	คะแนนความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรูปคะแนนดิบ
Z	หมายถึง	คะแนนความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับขั้นตอน ได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 3 ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามปรากฏในตารางที่

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกข้อมูลทั่วไป

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
1.	ชาย	109	45.00
2.	หญิง	133	55.00
	รวม	242	100.00
อายุ			
1.	ต่ำกว่า 20 ปี	0	0
2.	21 – 30 ปี	19	7.85
3.	31 - 40 ปี	36	14.87
4.	41 – 50 ปี	86	35.53
5.	51 – 60 ปี	73	30.16
6.	61 ปีขึ้นไป	28	11.59
	รวม	241	100.00
สถานภาพการสมรส			
1.	โสด	20	8.30
2.	สมรส	184	76.00
3.	หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	34	15.70
	รวม	242	100.00
การศึกษา			
1.	ประถมศึกษา	71	29.34
2.	มัธยมศึกษาตอนต้น	51	21.10
3.	มัธยมศึกษาตอนปลาย	62	25.62
4.	ปริญญาตรี	32	13.22

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. สูงกว่าปริญญาตรี	15	6.20
6. อื่นๆ	11	4.52
รวม	242	100.00
อาชีพ		
1. เกษตรกร/ทำสวน	174	71.90
2. รับจ้างทั่วไป	40	16.50
3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	18	7.40
4. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6	2.50
5. อื่นๆ	4	1.70
รวม	242	100.00
สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับโครงการ		
1. เจ้าหน้าที่	4	1.70
2. ผู้นำชุมชน	29	11.98
3. ประชาชนทั่วไป	210	86.32
รวม	242	100.00
รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน		
1. ต่ำกว่า 10,000 บาท	40	16.50
2. 10,001 – 15,000 บาท	132	54.50
3. 15,001 – 20,000 บาท	28	11.60
4. มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	42	17.40
รวม	242	100.00

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีอายุในช่วง 41-50 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 มีสถานภาพสมรส จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 29.30 มีอาชีพเกษตรกร/ทำสวน จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 71.90 สถานภาพเกี่ยวกับโครงการ ประชาชนทั่วไป จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 86.32 และมีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ
สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ
ดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ
จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านทุนชุมชน
ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และ
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

(n=242)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านผู้นำชุมชน	4.24	0.48	มากที่สุด
2. ด้านการมีส่วนร่วม	3.85	0.62	มาก
3. ด้านทุนชุมชน	4.31	0.58	มากที่สุด
4. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ	3.97	0.49	มาก
5. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	3.89	0.53	มาก
6. ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	3.78	0.49	มาก
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	4.00	0.42	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนิน
โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัด
สงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 0.42$) เมื่อพิจารณาตามรายแต่ละด้าน พบว่า
ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านทุนชุมชน และ ด้านผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.58$ และ
($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.48$ ตามลำดับ) และค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับโครงการ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านเศรษฐกิจ
สังคม และการเมือง ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.49$, $\bar{X} = 3.89$, $SD = 0.53$, $\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.62$ และ $\bar{X} =$
 3.78 , $SD = 0.49$) ตามลำดับ

ด้านผู้นำชุมชน

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านผู้นำชุมชน พบผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านผู้นำชุมชน

(n=242)

ด้านผู้นำชุมชน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ผู้นำในชุมชนของท่านเป็นผู้มีความคิดริเริ่มที่จะทำงานใหม่ๆ มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี	54 (22.30)	165 (68.2)	21 (8.70)	2 (0.80)	0 (0.00)	4.12	0.57	มาก
2. ผู้นำในชุมชนของท่านดำรงตนเป็นแบบอย่างโดยมีคุณธรรมเสียสละ และมีความขยันขันแข็งทุ่มเทในการทำงานเพื่อชุมชน	81 (33.50)	145 (59.90)	14 (5.80)	1 (0.40)	1 (0.40)	4.26	0.62	มากที่สุด
3. ผู้นำในชุมชนของท่านเป็นตัวแทนในการร่วมประชุม รับความรู้ต่างๆ และถ่ายทอดให้ประชาชนรับทราบเป็นอย่างดี	75 (31.00)	152 (62.80)	12 (5.00)	3 (1.20)	0 (0.00)	4.24	0.60	มากที่สุด
4. ผู้นำในชุมชนของท่านมีการประชาสัมพันธ์ และชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	117 (48.30)	103 (42.60)	20 (8.30)	2 (0.80)	0 (0.00)	4.38	0.67	มากที่สุด
5. ผู้นำในชุมชนของท่านมีการรับฟังความคิดเห็นของส่วนรวมและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับประชาชนในหมู่บ้านอยู่เสมอ	73 (30.20)	144 (59.50)	23 (9.50)	1 (0.40)	1 (0.40)	4.19	0.65	มาก
6. ผู้นำในชุมชนของท่านมักเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสำคัญภายในชุมชน	87 (36.00)	131 (54.10)	23 (9.50)	1 (0.40)	0 (0.00)	4.26	0.64	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม						4.24	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตถุมิ จังหวัดสงขลา ด้านผู้นำชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.48$) เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำในชุมชนของท่านมีการประชาสัมพันธ์ และชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.67$) รองลงมาคือ ผู้นำในชุมชนของท่านดำรงตนเป็นแบบอย่าง โดยมีคุณธรรม เสียสละ และมีความขยันขันแข็งทุ่มเทในการทำงานเพื่อชุมชน ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.62$) ผู้นำในชุมชนของท่านมักเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสำคัญภายในชุมชน ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.64$) ผู้นำในชุมชนของท่านเป็นตัวแทนในการร่วมประชุม ได้รับความรู้ต่างๆ และถ่ายทอดให้ประชาชนรับทราบเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.60$) ผู้นำในชุมชนของท่านมีการประชาสัมพันธ์ และชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.19$, $SD = 0.65$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้นำในชุมชนของท่านเป็นผู้มีความคิดริเริ่มที่จะทำงานใหม่ๆ มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี ($\bar{X} = 4.12$, $SD = 0.57$)

ด้านการมีส่วนร่วม

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตถุมิ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม พบผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตถุมิ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม

(n=242)

ด้านการมีส่วนร่วม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ
1.ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันคิดและตัดสินใจในโครงการสัมมาชีพชุมชน	90 (37.20)	108 (44.60)	37 (15.30)	7 (2.90)	0 (0.00)	4.16	0.79	มาก
2.ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน	44 (18.20)	126 (52.10)	54 (22.30)	18 (7.40)	0 (0.00)	3.81	0.82	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ
3.ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานดำเนินงานที่วางไว้ของโครงการสัมมาชีพชุมชน	27 (11.20)	127 (52.50)	73 (30.20)	14 (5.80)	1 (0.40)	3.68	0.76	มาก
4.ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน	34 (14.00)	117 (48.30)	80 (33.10)	11 (4.50)	0 (0.00)	3.72	0.75	มาก
5.ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน	47 (19.40)	130 (53.70)	54 (22.30)	10 (4.10)	1 (0.40)	3.88	0.78	มาก
เฉลี่ยรวม						3.85	0.62	มาก

จากตาราง 6 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.62$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือท่านมีส่วนร่วมในการประชุม ปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันคิดและตัดสินใจในโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.79$) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 3.88$, $SD = 0.78$) ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.82$) ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 3.72$, $SD = 0.75$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานดำเนินงานที่วางไว้ของโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 0.68$, $SD = 0.76$)

ด้านทุนชุมชน

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านทุนชุมชน พบผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านทุนชุมชน

(n=242)

ด้านทุนชุมชน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ
1.หมู่บ้านของท่านมีการจัดการเรื่องเงินทุนที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี	106 (43.80)	101 (41.70)	32 (13.20)	2 (0.80)	1 (0.40)	4.28	0.75	มากที่สุด
2.หมู่บ้านของท่านมีประชาชนชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาชีพ และสามารถถ่ายทอดแก่สมาชิกในชุมชนได้	127 (52.50)	84 (34.70)	26 (10.70)	5 (2.10)	0 (0.00)	4.38	0.75	มากที่สุด
3.หมู่บ้านของท่านมีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้ชาวบ้านเกิดความสนใจที่จะนำแนวทางสัมมาชีพมาปรับใช้ในครอบครัว	133 (55.00)	72 (29.80)	35 (14.50)	2 (0.80)	0 (0.00)	4.39	0.76	มากที่สุด
4.หมู่บ้านของท่านมีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง สัมผัสสามัคคี และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	83 (34.30)	125 (51.70)	30 (12.40)	4 (1.70)	0 (0.00)	4.19	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม						4.31	0.58	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านทุนชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$, SD = 0.58) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หมู่บ้านของท่านมีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้ชาวบ้านเกิดความสนใจที่จะนำแนวทางสัมมาชีพมาปรับใช้ในครอบครัว ($\bar{X} = 4.39$, SD = 0.76) รองลงมาคือ หมู่บ้านของท่านมีประชาชนชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาชีพ และสามารถถ่ายทอดแก่สมาชิกในชุมชนได้ ($\bar{X} = 4.38$, SD = 0.75) หมู่บ้านของท่านมีการจัดการเรื่องเงินทุนที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.28$, SD=0.75) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย

ที่สุด คือ หมู่บ้านของท่านมีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง สัมครสมานสามัคคี และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน($\bar{X} = 4.19, SD = 0.71$)

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ พบผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ

(n=242)

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ
1.ท่านได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	38 (15.70)	164 (67.80)	35 (14.50)	5 (2.10)	0 (0.00)	4.00	0.57	มาก
2.ท่านมีความเข้าใจในหลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	38 (15.70)	164 (67.80)	35 (14.50)	5 (2.10)	0 (0.00)	3.97	0.62	มาก
3.ท่านสามารถนำหลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการถ่ายทอดมาใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี	25 (10.30)	183 (75.60)	33 (13.60)	1 (0.40)	0 (0.00)	3.96	0.51	มาก
4.ท่านให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	24 (9.90)	186 (76.90)	31 (12.80)	1 (0.40)	0 (0.00)	3.96	0.49	มาก
เฉลี่ยรวม						3.97	0.49	มาก

จากตาราง 8 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 0.57$) รองลงมาคือ ท่านมีความเข้าใจในหลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.62$) ท่านสามารถนำหลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการถ่ายทอดมาใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.51$) และท่านให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพตามแนวทาง สัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.49$)

ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ พบผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

(n=242)

ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ
1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สัมมาชีพชุมชน ให้การสนับสนุน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนความสำเร็จในชุมชนของท่านได้เป็นอย่างดี	42 (17.40)	163 (67.40)	31 (12.80)	6 (2.50)	0 (0.00)	4.00	0.63	มาก
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สัมมาชีพชุมชน มีความรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนได้เป็นอย่างดี	28 (11.60)	168 (69.40)	39 (16.10)	7 (2.90)	0 (0.00)	3.90	0.62	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ
3.บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สัมมาชีพชุมชน มีเพียงพอในการให้ คำปรึกษาและชี้แนะแก่ชาวบ้านใน ชุมชน	42 (17.40)	146 (60.30)	44 (18.20)	10 (4.10)	0 (0.00)	3.91	0.72	มาก
4.งบประมาณที่จัดสรรสำหรับโครงการ สัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่านมี เพียงพอในการดำเนินให้ประสบ ความสำเร็จ	33 (13.60)	149 (61.60)	51 (21.10)	9 (3.70)	0 (0.00)	3.85	0.69	มาก
5.วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ โครงการสัมมาชีพชุมชนมีความพร้อม และเพียงพอต่อการผลักดันให้โครงการ ประสบความสำเร็จ	18 (7.40)	164 (67.80)	50 (20.70)	10 (4.10)	0 (0.00)	3.79	0.63	มาก
เฉลี่ยรวม						3.89	0.53	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, $SD = 0.53$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชน ให้การสนับสนุนเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนความสำเร็จในชุมชนของท่านได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 0.63$) รองลงมา คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชน มีเพียงพอในการให้คำปรึกษาและชี้แนะแก่ชาวบ้านในชุมชน ($\bar{X} = 3.91$, $SD = 0.72$) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชนมีความรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.62$) งบประมาณที่จัดสรรสำหรับโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่านมีเพียงพอในการดำเนินให้ประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.69$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชนมีความพร้อม และเพียงพอต่อการผลักดันให้โครงการประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.63$)

ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง พบผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนแบบมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง

(n=242)

ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ
1. สภาพเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มตกต่ำ ไม่กระทบต่อการดำเนินงาน โครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน	15 (6.20)	151 (62.40)	74 (30.60)	2 (0.80)	0 (0.00)	3.74	0.58	มาก
2. สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน ทำให้ท่านไม่สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้	9 (3.70)	165 (68.20)	58 (24.00)	10 (4.10)	0 (0.00)	3.71	0.60	มาก
3. การแพร่ระบาดของยาเสพติดอบายมุขและอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน ไม่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน	39 (16.10)	143 (59.10)	60 (24.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.91	0.64	มาก
4. การใช้จ่ายที่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยอันเป็นวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน กระทบต่อความสำเร็จในโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน	39 (16.10)	115 (47.50)	84 (34.70)	4 (1.70)	0 (0.00)	3.78	0.73	มาก
5. การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และ ผู้นำทางการเมืองไม่มีผลต่อการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนในชุมชนของท่าน	27 (11.20)	140 (57.90)	73 (30.20)	2 (0.80)	0 (0.00)	3.79	0.64	มาก
6. ผู้นำทางการเมืองยังไม่ส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มากพอ	25 (10.30)	138 (52.00)	77 (31.80)	2 (0.80)	0 (0.00)	3.77	0.63	มาก
เฉลี่ยรวม						3.78	0.49	มาก

จากตาราง 10 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78, SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแพร่ระบาดของยาเสพติด อบายมุข และอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน ไม่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน ($\bar{X} = 3.91, SD = 0.64$) รองลงมา คือ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และผู้นำทางการเมืองไม่มีผลต่อการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนในชุมชนของท่าน ($\bar{X} = 3.79, SD = 0.64$) การใช้จ่ายที่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยอันเป็นวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน กระทบต่อความสำเร็จในโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน ($\bar{X} = 3.78, SD = 0.73$) ผู้นำทางการเมืองยังไม่ส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มากพอ ($\bar{X} = 3.77, SD = 0.63$) สภาพเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มตกต่ำ ไม่กระทบต่อการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน ($\bar{X} = 3.74, SD = 0.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน ทำให้ท่านไม่สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ ($\bar{X} = 3.71, SD = 0.60$)

ส่วนที่ 3 ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 11

ตาราง 11 ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

(n=242)

ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ
1. หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชนครอบครัวของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	37 (15.30)	127 (52.50)	75 (31.00)	3 (1.20)	0 (0.00)	3.82	0.69	มาก
2. หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชนท่านมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ	28 (11.60)	132 (54.50)	82 (33.90)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.77	0.65	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ระดับความสำเร็จในการดำเนิน โครงการ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ
3.โครงการสัมมาชีพชุมชนฯ ทำให้ประชาชน ในหมู่บ้านของท่านมีโอกาสได้รับการ ช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการหรือองค์กร ต่างๆมากขึ้น	29 (12.00)	124 (51.20)	89 (36.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.75	0.66	มาก
4.โครงการสัมมาชีพชุมชนสอดคล้อง กับความต้องการและเป็นที่ยอมรับของ ประชาชนในพื้นที่	33 (13.60)	130 (53.70)	89 (36.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.81	0.66	มาก
5.โครงการสัมมาชีพชุมชนก่อให้เกิดการ รวมกลุ่มอาชีพภายในชุมชนของท่าน	38 (15.70)	144 (59.50)	560 (24.80)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.90	0.64	มาก
6.โครงการสัมมาชีพชุมชนมีส่วนช่วยลด ต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนได้	29 (12.00)	127 (52.50)	86 (35.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.76	0.66	มาก
7.หลังเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านสามารถเก็บออม เงินได้เพิ่มขึ้น	13 (5.40)	148 (61.20)	81 (33.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.71	0.57	มาก
8.หลังเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านมีความสามารถในการ จัดการหนี้สินได้ดีขึ้นส่งผลให้ไม่มีหนี้ หรือ มีหนี้ลดลง	6 (2.50)	155 (64.00)	81 (33.50)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.69	0.52	มาก
9.หลังจากเข้าร่วมโครงการ ท่านดำเนิน ชีวิตแบบพอเพียงยึดทางสายกลางไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น	32 (13.20)	144 (59.50)	67 (27.70)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.86	0.62	มาก
10. เมื่อเทียบระหว่างก่อนมีโครงการ สัมมาชีพชุมชนและภายหลังมีโครงการ ท่าน มีการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต และความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	9 (3.70)	174 (71.90)	59 (24.40)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.79	0.50	มาก
เฉลี่ยรวม						3.79	0.49	มาก

จากตาราง 11 พบว่าระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการสัมมาชีพชุมชนก่อให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพภายในชุมชนของท่าน ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.64$) รองลงมาคือ หลังจากเข้าร่วมโครงการท่านดำเนินชีวิตแบบพอเพียงยึดทางสายกลางไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 3.86$, $SD = 0.62$) หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.82$, $SD = 0.69$) โครงการสัมมาชีพชุมชนสอดคล้องกับความต้องการและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.66$) เมื่อเทียบระหว่างก่อนมีโครงการสัมมาชีพชุมชน และภายหลังมีโครงการ ท่านมีการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.50$) หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชนท่านมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.65$) โครงการสัมมาชีพชุมชนมีส่วนช่วยลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนได้ ($\bar{X} = 3.76$, $SD = 0.66$) โครงการสัมมาชีพชุมชนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านของท่านมีโอกาสได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการหรือองค์กรต่างๆ มากขึ้น ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.66$) หลังเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านสามารถเก็บออมเงินได้เพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.71$, $SD = 0.57$) และชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลังเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านมีความสามารถในการจัดการหนี้สินได้ดีขึ้นส่งผลให้ไม่มีหนี้ หรือมีหนี้ลดลง ($\bar{X} = 3.69$, $SD = 0.52$)

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์และระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์

การวิเคราะห์ขั้นตอนนี้ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน เพื่อหาสหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์หรือปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน (X_1) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_2) ปัจจัยด้านทุนชุมชน (X_3) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ (X_4) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (X_5) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง (X_6) และ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ทั้ง 6 ตัว กับความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Y) ดังแสดงผล ดังนี้

ตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์และระหว่างตัว พยากรณ์กับตัวเกณฑ์

ตัวพยากรณ์	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y
X ₁	1						
X ₂	.568*	1					
X ₃	.620*	.441*	1				
X ₄	.622*	.667*	.595*	1			
X ₅	.496*	.548*	.569*	.675*	1		
X ₆	.316*	.260*	.449*	.449*	.684*	1	
Y	.340*	.542*	.234*	.604*	.595*	.622*	1

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวปัจจัยบางตัว มีความสัมพันธ์ทางบวก โดยไม่พบว่าสูงเกินไปจนก่อปัญหา Multicollinearity จึงสามารถใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณทดสอบระหว่างตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์ได้ตามเงื่อนไข

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์

จากการนำตัวพยากรณ์ทั้ง 6 ตัวมาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได ซึ่งทำให้เกิดกลุ่มตัวพยากรณ์ หรือกลุ่มปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา กลุ่มของตัวพยากรณ์หรือกลุ่มของปัจจัยดังกล่าว จัดอยู่ในรูปของสมการซึ่งเรียกว่า สมการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าดัชนีพยากรณ์ (R^2) และค่าดัชนีพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change)

ตัวพยากรณ์	R	R^2	R^2 Change
X_6	.622	.387	.387
$X_6 X_2$.736	.542	.155
$X_6 X_2 X_3$.767	.588	.046
$X_6 X_2 X_3 X_4$.804	.646	.086

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ตัวพยากรณ์ที่มีผลกระทบเชิงเส้นตรงกับความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวน 4 ตัว คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (X_6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_2) ปัจจัยด้านทุนชุมชน (X_3) และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ (X_4) และตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ได้ร้อยละ 64.60 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.804

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวต่อตัวเกณฑ์

ตัวแปร	B	S.E.	Beta	t	Sig
(Constant)	.689	.182		3.797	.000
X_6	.530	.044	.540	12.049	.000
X_2	.249	.041	.317	6.071	.000
X_3	-.311	.042	-.369	-7.393	.000
X_4	.370	.060	.372	6.201	.000

R = .804 $R^2 = .646$ Adj $R^2 = .086$

จากตาราง 14 พบว่าตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (X_6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_2) ปัจจัยด้านทุนชุมชน (X_3) และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ (X_4) ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตาม

แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ดังรายละเอียดในตาราง 15

ตาราง 15 การถดถอยพหุคูณของตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวต่อตัวเกณฑ์

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	37.135	4	9.284	108.082	.000
Residual	20.357	237	.086		
Total	57.492	241			

จากตาราง 15 ตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว มีผลต่อตัวเกณฑ์ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (X_0) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_2) ปัจจัยด้านทุนชุมชน (X_3) และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ (X_4) มีผลต่อการต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.689 + 0.530 X_0 + 0.249 X_2 + (-0.311) X_3 + 0.370 X_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.540 X_0 + 0.317 X_2 + (-0.369) X_3 + 0.372 X_4$$

จากสมการสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อค่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (X_0) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_2) ปัจจัยด้านทุนชุมชน (X_3) และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ (X_4) เปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้ค่าความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เปลี่ยนแปลงในทิศทางบวก เท่ากับ 0.540, 0.317, 0.369 และ 0.372 หน่วย ตามลำดับ

อย่างไรก็ดี ไม่พบว่าปัจจัยด้านผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชน
ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา**

การสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ นำเสนอข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตาราง 16 สรุปประเด็นปัญหา การดำเนิน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ที่	ประเด็นปัญหา	ความถี่
1	ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ	87
2	การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการไม่ทั่วถึง	56
3	การติดตามครัวเรือนเป้าหมายไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ	34
4	ผลิตภัณฑ์ไม่มีคุณภาพ และไม่มีตลาดในการจำหน่าย	34
5	ผู้นำชุมชนไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามโครงการ	7
6	การดำเนินโครงการขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบและต่อเนื่อง	5
7	ครัวเรือนเป้าหมายไม่นำความรู้ไปดำเนินการครอบคลุมทุกครัวเรือน	1

จากตาราง 16 พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ที่มีความถี่มากที่สุดคือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการไม่ทั่วถึง การติดตามครัวเรือนเป้าหมายไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ผลิตภัณฑ์ไม่มีคุณภาพ และไม่มีตลาดในการจำหน่าย ผู้นำชุมชนไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามโครงการ การดำเนินโครงการขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ครัวเรือนเป้าหมายไม่นำความรู้ไปดำเนินการครอบคลุมทุกครัวเรือน ตามลำดับ

ตาราง 17 สรุปประเด็นอุปสรรค การดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ที่	ประเด็นอุปสรรค	ความถี่
1	งบประมาณที่สนับสนุนการดำเนินโครงการไม่เพียงพอ และไม่ทันเวลา	90
2	ชาวบ้านขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	78
3	ผู้เข้าร่วมโครงการไม่ให้ความสำคัญ	45
4	สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่ค่อยมีเวลาในการเข้าร่วมโครงการ	26

จากตาราง 17 พบว่า อุปสรรคการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ที่มีความถี่มากที่สุด คือ งบประมาณที่สนับสนุนการดำเนินโครงการไม่เพียงพอ และไม่ทันเวลา รองลงมาคือ ชาวบ้านขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ผู้เข้าร่วมโครงการไม่ให้ความสำคัญ สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่ค่อยมีเวลาในการเข้าร่วมโครงการ ตามลำดับ

ตาราง 18 สรุปประเด็นข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ที่	ประเด็นข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้มากขึ้น และต่อเนื่อง	56
2	ควรให้ดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนทุกหมู่บ้านและทุกครัวเรือน	52
3	ควรเป็นโครงการที่มีการต่อยอด และต่อเนื่อง	45
4	ควรมีการติดตามประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อนำผลมาปรับปรุงหรือส่งเสริมการดำเนินงาน	45
5	ควรเน้นให้ความรู้และพัฒนาทักษะด้านอาชีพที่หลากหลายโดยให้เหมาะสมกับทรัพยากรในท้องถิ่นนั้นๆ	24
6	ควรมีการอบรมอาชีพเสริมที่แน่นอนทั้งด้านการผลิต และตลาดจำหน่าย	18
7	ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น	14
8	ควรทำความเข้าใจกับชุมชน	1
9	ควรมีการทำงานเป็นทีมผู้การร่วมกลุ่มที่ชัดเจน	1

จากตาราง 18 พบว่า ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้มากขึ้น และต่อเนื่อง รองลงมา คือ ควรให้ดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนทุกหมู่บ้านและทุกครัวเรือน ควรเป็นโครงการที่มีการต่อยอด และต่อเนื่อง ควรมีการติดตามประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อนำผลมาปรับปรุงหรือส่งเสริมการดำเนินงาน ควรเน้นให้ความรู้และพัฒนาทักษะด้านอาชีพที่หลากหลายโดยให้เหมาะสมกับทรัพยากรในท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีการอบรมอาชีพเสริมที่แน่นอนทั้งด้านการผลิต และตลาดจำหน่าย ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น ควรทำความเข้าใจกับชุมชน ควรมีการทำงานเป็นทีมสู่การร่วมกลุ่มที่ชัดเจน

ทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านทุนชุมชน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (X_0) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_2) ปัจจัยด้านทุนชุมชน (X_3) และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ (X_4) ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.804 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ได้ร้อยละ 64.60 อย่างไรก็ดี ไม่พบว่าปัจจัยด้านผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่า สมมติฐานข้อที่ 1 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 โครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประสบความสำเร็จในระดับมาก

จากผลการศึกษาพบว่าระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) (ตารางที่ 11) จึงสรุปได้ว่า สมมติฐานข้อที่ 2 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเจาะจง และครัวเรือนสัมมาชีพ สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีตามความสะดวก ได้จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็น เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) และครัวเรือนสัมมาชีพ จำนวน 242 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีอายุในช่วง 41-50 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 มีสถานภาพสมรส จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 29.30 มีอาชีพเกษตร/ทำสวน จำนวน 174 คิดเป็นร้อยละ 71.90 สถานภาพเกี่ยวกับโครงการประชาชนทั่วไป จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 86.32 และมีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านทุนชุมชน ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลาสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาตามรายแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านทุนชุมชน และ ด้านผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 4.31$ และ $\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ($\bar{X} = 3.97$, $\bar{X} = 3.89$, $\bar{X} = 3.85$ และ $\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายด้านมีข้อค้นพบดังนี้

1. ด้านผู้นำชุมชน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านผู้นำชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำในชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ และชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ผู้นำในชุมชนดำรงตนเป็นแบบอย่างโดยมีคุณธรรม เสียสละ และมีความขยันขันแข็งทุ่มเทในการทำงานเพื่อชุมชน ($\bar{X} = 4.26$) ผู้นำในชุมชนมักเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสำคัญภายในชุมชน ($\bar{X} = 4.26$) ผู้นำในชุมชนเป็นตัวแทนในการร่วมประชุม รับความรู้ต่างๆ และถ่ายทอดให้ประชาชนรับทราบเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.24$) ผู้นำในชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ และชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.19$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้นำในชุมชนเป็นผู้มีความคิดริเริ่มที่จะทำงานใหม่ๆ มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี ($\bar{X} = 4.12$)
2. ด้านการมีส่วนร่วม พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการมีส่วนร่วมในการประชุม ปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันคิดและตัดสินใจในโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการทำงานดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 3.88$) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 3.81$) การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 3.72$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานดำเนินงานที่วางไว้ของโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 0.68$)

3. ด้านทุนชุมชน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านทุนชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หมู่บ้านมีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้ชาวบ้านเกิดความสนใจที่จะนำแนวทางสัมมาชีพมาปรับใช้ในครอบครัว ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมาคือ หมู่บ้านมีประชาชนชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาชีพ และสามารถถ่ายทอดแก่สมาชิกในชุมชนได้ ($\bar{X} = 4.38$) หมู่บ้านมีการจัดการเรื่องเงินทุนที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.28$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หมู่บ้านมีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง สม่ักรสมานสามัคคี และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.19$)

4. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาชนได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ ประชาชนมีความเข้าใจในหลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.97$) ประชาชนสามารถนำหลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการถ่ายทอดมาใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.96$) และประชาชนให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.96$)

5. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชนให้การสนับสนุนเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนความสำเร็จในชุมชนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชนมีเพียงพอในการให้คำปรึกษาและชี้แนะแก่ชาวบ้านในชุมชน ($\bar{X} = 3.91$) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชน มีความรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.90$) งบประมาณที่จัดสรรสำหรับโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านมีเพียงพอในการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.85$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

กับโครงการสัมมาชีพชุมชนมีความพร้อม และเพียงพอต่อการผลักดันให้โครงการประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.79$)

6. ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแพร่ระบาดของยาเสพติด อบายมุข และอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน ไม่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 3.91$) รองลงมา คือ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และผู้นำทางการเมืองไม่มีผลต่อการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 3.79$) การใช้จ่ายที่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยอันเป็นวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน กระทบต่อความสำเร็จในโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 3.78$) ผู้นำทางการเมืองยังไม่ส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มากพอ ($\bar{X} = 3.77$) สภาพเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มตกต่ำ ไม่กระทบต่อการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชน ($\bar{X} = 3.74$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ ($\bar{X} = 3.71$)

ผลจากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์จากการนำตัวพยากรณ์ทั้ง 6 ตัวมาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได ซึ่งทำให้เกิดกลุ่มตัวพยากรณ์ หรือกลุ่มปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา กลุ่มของตัวพยากรณ์ หรือกลุ่มของปัจจัยดังกล่าว จัดอยู่ในรูปของสมการซึ่งเรียกว่า สมการถดถอยพหุคูณ พบว่าตัวพยากรณ์ที่มีผลกระทบเชิงเส้นตรงกับความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา มีจำนวน 4 ตัว คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (X6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X2) ปัจจัยด้านทุนชุมชน (X3) และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ (X4) และตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ได้ร้อยละ 64.60 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.804 อย่างไรก็ดี ไม่พบว่าปัจจัยด้านผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการสัมมาชีพชุมชนก่อให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพภายในชุมชน ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชนได้ดำเนินชีวิตแบบพอเพียงยึดทางสายกลางไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 3.86$) หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.82$) โครงการสัมมาชีพชุมชนสอดคล้องกับความต้องการและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อเทียบระหว่างก่อนมีโครงการสัมมาชีพชุมชน และภายหลังมีโครงการมีการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.79$) หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชนได้มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.77$) โครงการสัมมาชีพชุมชนมีส่วนช่วยลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน ($\bar{X} = 3.76$) โครงการสัมมาชีพชุมชนทำให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการหรือองค์กรต่างๆ มากขึ้น ($\bar{X} = 3.75$) หลังเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวสามารถเก็บออมเงินได้เพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.71$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลังเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวมีความสามารถในการจัดการหนี้สินได้ดีขึ้นส่งผลให้ไม่มีหนี้หรือมีหนี้ลดลง ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ที่มีความถี่มากที่สุด คือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการไม่ทั่วถึง การติดตามครัวเรือนเป้าหมายไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ผลผลิตกันที่ไม่ดีคุณภาพ และไม่ตลาดในการจำหน่าย ผู้นำชุมชนไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามโครงการ การดำเนินโครงการขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ครัวเรือนเป้าหมายไม่นำความรู้ไปดำเนินการครอบคลุมทุกครัวเรือน ตามลำดับ

2. อุปสรรคการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ที่มีความถี่มากที่สุด คือ งบประมาณที่สนับสนุนการดำเนินโครงการไม่เพียงพอ และไม่ทันเวลา รองลงมาคือ ชาวบ้านขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ผู้เข้าร่วมโครงการไม่ให้ความสำคัญ สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่ค่อยมีเวลาในการเข้าร่วมโครงการ ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้มากขึ้น และต่อเนื่อง รองลงมา คือ ควรให้ดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนทุกหมู่บ้านและทุกครัวเรือน ควรเป็นโครงการที่มีการต่อยอด และต่อเนื่อง ควรมีการติดตามประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อนำผลมาปรับปรุงหรือส่งเสริมการดำเนินงาน ควรเน้นให้ความรู้และพัฒนาทักษะด้านอาชีพที่หลากหลายโดยให้เหมาะสมกับทรัพยากรในท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีการอบรมอาชีพเสริมที่แน่นอนทั้งด้านการผลิต และตลาดจำหน่าย ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น ควรทำความเข้าใจกับชุมชน ควรมีการทำงานเป็นทีมผู้เข้าร่วมกลุ่มที่ชัดเจน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการศึกษา โดยเรียงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

1. จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านทุนชุมชน และผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อยู่ในระดับมาก

โดยปัจจัยด้านทุนชุมชนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหมู่บ้านที่ได้การรับการสนับสนุนในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา มีกิจกรรมที่ส่งเสริมอาชีพที่มีความหลากหลายเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจ นอกจากนี้ยังมีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถ สามารถถ่ายทอดความรู้แก่คนในชุมชนได้ นอกจากนี้ผู้นำ

ชุมชนมีการประชาสัมพันธ์และชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนได้รับการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และแนวทางในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชน หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชนให้การสนับสนุนในการขับเคลื่อนโครงการให้ประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านความรู้และงบประมาณ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด อบายมุข และอาชญากรรม การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไม่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการสัมมาชีพ สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ น้ำฝน ผ่องสุวรรณ (2553) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตมีหลายปัจจัย ได้แก่ปัจจัยด้านจิตใจ และสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน และปัจจัยด้านการเรียนรู้ทั้ง 4 ปัจจัยทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดเก็บรวบรวมวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลต่างๆของหมู่บ้าน/ชุมชน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จงสวัสดิ์ มณีจอม (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไทร ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไทร ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชน ปัจจัยด้านบทบาทของแกนนำหมู่บ้าน และภาคีการพัฒนา ปัจจัยด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ปัจจัยด้านกระบวนการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านทุนชุมชน และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ทั้งนี้เนื่องจาก สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบันทำให้ประชาชนสนใจที่นำแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ในการดำเนินโครงการยังเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนได้รับการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการแนวทางในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนนำอาชีพที่ได้ไปฝึกปฏิบัติประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพ ให้ก่อเกิดเป็นอาชีพ มีรายได้ โดยอาชีพที่เกิดขึ้นเกิดจากความต้องการของชุมชนบนพื้นฐานความรู้และสอดคล้องกับทุนชุมชนที่มีในชุมชน อย่างไรก็ตามไม่พบว่าปัจจัยด้านผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสร้าง

สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำชุมชนไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานในโครงการสัมมาชีพชุมชน ผู้นำขาดความความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ นอกจากนี้การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการยังไม่เพียงพอและต่อเนื่อง ขาดการติดตามประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ กัญญารัตน์ กิ่งก่ำ (2555) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านม่อนหินแก้ว ตำบลวังพร้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่า ปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังมีไม่ต่อเนื่อง ขาดการจัดการแหล่งตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ชุมชน สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนมีไม่หลากหลาย และขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านคุณภาพ รูปลักษณะที่ทันสมัย สวยงาม และขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. จากผลการศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนิน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา พบว่าระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากในทุกข้อเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพสัมมาชีพตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน โดยได้รับความรู้และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ทำให้เกิดการรวมกลุ่มภายในหมู่บ้านซึ่งสามารถทำเป็นอาชีพเสริม และสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบอาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัญญารัตน์ กิ่งก่ำ (2555) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบ้านม่อนหินแก้ว ตำบลวังพร้าว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่า ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนนั้นเกิดขึ้นได้จากระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัวได้ดำเนินชีวิตอย่างพอกินพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่นบุคคลในครอบครัวมีความสุข และพอใจกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน

3. จากผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนิน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ที่มีความถี่มากที่สุด คือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการไม่ทั่วถึงทุก ขาดการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและผู้นำชุมชน เนื่องจากในทางปฏิบัติผู้นำชุมชนจะเป็นผู้นำนโยบายมาบอกกล่าวให้กับประชาชนในหมู่บ้าน แต่ผู้ดำเนินโครงการคือเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนุพงษ์ ถาวรวงศ์ (2542) ศึกษาเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองตามแนวทางพระราชดำริ ในจังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนยังขาดความรู้เกี่ยวกับการดำเนินโครงการอย่างแท้จริง ขาดความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

อุปสรรคของการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ที่มีความถี่มากที่สุด คือ งบประมาณที่สนับสนุนการดำเนินโครงการไม่เพียงพอ และไม่ทันเวลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนไม่ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน และในการเบิกจ่ายงบประมาณเกิดความล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ลิจิต ธีรเวคิน (2535) ปัจจัยที่มีผลต่อการความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 1.การตัดสินใจนโยบายที่ดี 2.นโยบายที่ตัดสินใจออกมาเป็นนโยบายที่มีความน่าเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติให้เป็นผลได้มากน้อยเพียงใด ได้แก่ โครงสร้างและการจัดองค์ประกอบหรือไม่ต่อกระบวนการปฏิบัติ นโยบาย บุคลากร งบประมาณ บรรยากาศ 3. กระบวนการควบคุมและติดตามผล 4. การประเมินผลหลังจากโครงการสิ้นสุดลงแล้ว 5. การเอาผลการประเมินงาน หรือ โครงการมาเป็นส่วนสำคัญในการจัดสรรงบประมาณในโครงการเดิม 6. การประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในองค์กรเดียว 7. การประสานงานในการปฏิบัตินโยบายกับองค์กรอื่น

ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้มากขึ้น และต่อเนื่อง ควรให้ดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนทุกหมู่บ้านและทุกครัวเรือน ควรเป็นโครงการที่มีการต่อยอด และต่อเนื่อง ควรมีการติดตามประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อนำผลมาปรับปรุงหรือส่งเสริมการดำเนินงาน ควรเน้นให้ความรู้และพัฒนาทักษะด้านอาชีพที่หลากหลายโดยให้เหมาะสมกับทรัพยากรในท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีการอบรมอาชีพเสริมที่แน่นอนทั้งด้านการผลิต และตลาดจำหน่าย ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น ควรทำความเข้าใจกับชุมชน ควรมีการทำงานเป็นทีมผู้การร่วมกลุ่มที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ยังประสบปัญหาด้านจัดสรรงบประมาณ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้อย่างเพียงพอ ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน และต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับชุมชนในการสร้างฐานการเรียนรู้ให้มั่นคง ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 ควรมีการฝึกอบรมผู้นำชุมชนเพื่อให้ความรู้ความสามารถในระดับที่สูงขึ้น และจะได้นำความรู้มาพัฒนาชุมชน และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนต่อไป

1.3 ผู้นำชุมชนควรติดตามและดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป โดยมีการกระตุ้นและติดตามสม่ำเสมอ เพื่อให้โครงการมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้กับชุมชนอื่นที่มีการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นการขยายฐานองค์ความรู้ให้กว้างออกไป

2.2 ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างชุมชนที่นำโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจนประสบความสำเร็จและชุมชนที่นำไปปฏิบัติไม่สำเร็จ เพื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในการดำเนินโครงการ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการวางแผนในดำเนินโครงการที่มีลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นไป

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2559). แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย.
- กังสดาล อยู่เย็น. (2544). พลวัตชุมชนบ้านเกร็ดในภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กัญญารัตน์ กิ่งแก้ว. (2555). ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านม่อนหินแก้ว ตำบลวังพร้าว อำเภอเกาะคาจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กිරติ เกิดคำ. (2552). ศึกษาความสำเร็จของนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบ้านสันติสุข หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุมพล หนีมพานิช. (2547). การวิเคราะห์นโยบาย: ขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎีและกรณีตัวอย่าง. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2549). เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 4, 27-28.
- ณัฐฐภัทร แสงสุวรรณ. (2555). ศึกษาความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- น้ำฝน ผ่องสุวรรณ. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บพิช รัตนบุรี. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการให้บริการแบบศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา: สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประเวศ วะสี. (2547). เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม. กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน.
- ไพฑูรย์ โภธิสว่าง. (2554). การทำวิจัยทางสังคม: หลักการ วิธีปฏิบัติและสถิติและคอมพิวเตอร์ ชลบุรี: Come In.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2540). เศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2561 จาก <http://www.chaipat.or.th/>
- มูลนิธิสัมมาชีพ. (มปป.). คำนิยาม “สัมมาชีพ” สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2561 จาก <https://www.right-livelihoods.org/>

- วเรช จันทรศร. (2539). การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่า. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์
- วรารัตน์ พันธุ์สว่างและคณะ. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหมู่บ้านตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: บ้านคลองมะพลับ หมู่ที่ 9 ตำบลศรีภิรมย์ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วันชัย พลະไกร. (2550). ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง:กรณีศึกษาบ้านคำแย ตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2547). คุณลักษณะของปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ และKPI ในการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2561จาก http://www.qa.kmutnb.ac.th/qa_news/2547/QANEWS71_25470501.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). สภาพัฒนาแห่งชาติ วาระปฏิรูปที่28: การปฏิรูประบบเพื่อสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง แผนปฏิรูปสัมมาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สมพร เทพสิทธิ์า. (2548). เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสาร.
- ยุบลวรรณ ตันเชียรรัตน์. (2551). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดและการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนา. วารสารนักบริหาร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ เซนจูรี
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2550). สอนรัฐ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่ต้องเดินสายแจกต่างชาติ. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2561 จาก <http://www.manager.co.th/QOL/View News.aspx?>
- อนุพงษ์ ถาวรวงศ์. (2542). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเองตามแนวพระราชดำริในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ทราบถึงระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

2. คำตอบทุกคำตอบข้อมูลทุกอย่างในแบบสอบถามนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าจะถือว่าเป็นความลับ
3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อความถูกต้องของผลการศึกษา
4. แบบสอบถาม (Questionnaire) จะแบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

5. ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

นางสาววัลลภา เรืองกุล

นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ว่างที่ตรงกับการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลาในแต่ละด้านตามสภาพความเป็นจริงเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยมากปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.ด้านผู้นำชุมชน					
1.1 ผู้นำในชุมชนของท่านเป็นผู้มีความคิดริเริ่มที่จะทำงานใหม่ๆ มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี					
1.2 ผู้นำในชุมชนของท่านดำรงตนเป็นแบบอย่าง โดยมีคุณธรรมเสียสละ และมีความขยันขันแข็งทุ่มเทในการทำงานเพื่อชุมชน					
1.3 ผู้นำในชุมชนของท่านเป็นตัวแทนในการร่วมประชุม รับความรู้ต่างๆ และถ่ายทอดให้ประชาชนรับทราบเป็นอย่างดี					
1.4 ผู้นำในชุมชนของท่านมีการประชาสัมพันธ์ และชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
1.5 ผู้นำในชุมชนของท่านมีการรับฟังความคิดเห็นของส่วนรวม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับประชาชนในหมู่บ้านอยู่เสมอ					
1.6 ผู้นำในชุมชนของท่านมักเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสำคัญภายในชุมชน					
2. ด้านการมีส่วนร่วม					
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุม ปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันคิดและตัดสินใจในโครงการสัมมาชีพชุมชน					

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน					
2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานดำเนินงานที่วางไว้ของโครงการสัมมาชีพชุมชน					
2.4 ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน					
2.5 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน					
3. ด้านทุนชุมชน					
3.1 หมู่บ้านของท่านมีการจัดการเรื่องเงินทุนที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี					
3.2 หมู่บ้านของท่านมีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาชีพ และสามารถถ่ายทอดแก่สมาชิกในชุมชนได้					
3.3 หมู่บ้านของท่านมีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้ชาวบ้านเกิดความสนใจที่จะนำแนวทางสัมมาชีพมาปรับใช้ในครอบครัว					
3.4 หมู่บ้านของท่านมีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง สมัคสมานสามัคคี และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
4. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ					
4.1 ท่านได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
4.2 ท่านมีความเข้าใจในหลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
4.3 ท่านสามารถนำหลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการถ่ายทอดมาใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี					
4.4 ท่านให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ					
5.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชน ให้การสนับสนุน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนความสำเร็จในชุมชนของท่านได้เป็นอย่างดี					
5.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชน มีความรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนได้เป็นอย่างดี					
5.3 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชน มีเพียงพอในการให้คำปรึกษาและชี้แนะแก่ชาวบ้านในชุมชน					
5.4 งบประมาณที่จัดสรรสำหรับโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่านมีเพียงพอในการดำเนินให้ประสบความสำเร็จ					
5.5 วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชนมีความพร้อม และเพียงพอต่อการผลักดันให้โครงการประสบความสำเร็จ					
6. ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง					
6.1 สภาพเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มตกต่ำ ไม่กระทบต่อการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน					
6.2 สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน ทำให้ท่านไม่สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้					
6.3 การแพร่ระบาดของยาเสพติด อบายมุข และอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นสูงขึ้นในปัจจุบัน ไม่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน					
6.4 การใช้จ่ายที่พุ่งเพื่อ ฟุ่มเฟือยอันเป็นวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน กระทบต่อความสำเร็จในโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน					
6.5 การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และผู้นำทางการเมืองไม่มีผลต่อการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนในชุมชนของท่าน					
6.6 ผู้นำทางการเมืองยังไม่ส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มากพอ					

ตอนที่ 3 ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องระดับความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลาโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ว่างที่ตรงกับการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลาในแต่ละด้านตามสภาพความเป็นจริงเพียงข้อเดียว โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ความสำเร็จของโครงการสัมมาชีพชุมชน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง					
2. หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชนท่านมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ					
3. โครงการสัมมาชีพชุมชนฯ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านของท่านมีโอกาสได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการหรือองค์กรต่างๆ มากขึ้น					
4. โครงการสัมมาชีพชุมชนสอดคล้องกับความต้องการและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่					
5. โครงการสัมมาชีพชุมชนก่อให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพภายในชุมชนของท่าน					
6. โครงการสัมมาชีพชุมชนมีส่วนช่วยลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนได้					
7. หลังเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านสามารถเก็บออมเงินได้เพิ่มขึ้น					

ความสำเร็จของโครงการสัมมาชีพชุมชน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8. หลังเข้าร่วม โครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านมีความสามารถในการจัดการหนี้สินได้ดีขึ้นส่งผลให้ไม่มีหนี้ หรือมีหนี้ลดลง					
9. หลังจากเข้าร่วมโครงการ ท่านดำเนินชีวิตแบบพอเพียงยึดทางสายกลางไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น					
10. เมื่อเทียบระหว่างก่อนมีโครงการสัมมาชีพชุมชน และภายหลังมีโครงการ ท่านมีการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนตาม
แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

1. ท่านคิดว่าการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนฯ ควรมีการปรับปรุงในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าอุปสรรคสำคัญในการเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชนฯ ได้แก่อะไรบ้าง
อย่างไร

.....

.....

.....

ท่านมีข้อเสนอแนะใดเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนฯ ให้
ดีขึ้น

.....

.....

.....

ภาคผนวก 2
ผลการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

**ผลการตรวจความตรงเชิงเนื้อหาของร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา**

ผลการตรวจความตรงเชิงเนื้อหาของร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 3 ราย ได้แก่ ดร.นายนิยั ช.บุญพันธ์ ดร.ฤชุตา เทพยากุล และ รองศาสตราจารย์พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	คะแนนการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อเสนอ แนะ
1.ด้านผู้นำชุมชน					
1.1 ผู้นำในชุมชนของท่านเป็นผู้มีความคิดริเริ่มที่จะทำงานใหม่ๆ มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี	1	1	1	1	
1.2 ผู้นำในชุมชนของท่านดำรงตนเป็นแบบอย่าง โดยมีคุณธรรม เสียสละ และมีความขยันขันแข็งทุ่มเทในการทำงานเพื่อชุมชน	1	1	1	1	
1.3 ผู้นำในชุมชนของท่านเป็นตัวแทนในการร่วมประชุม รับ ความรู้ต่างๆ และถ่ายทอดให้ประชาชนรับทราบเป็นอย่างดี	1	1	1	1	
1.4 ผู้นำในชุมชนของท่านมีการประชาสัมพันธ์ และชักชวนให้ ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	1	0	1	0.67	
1.5 ผู้นำในชุมชนของท่านมีการรับฟังความคิดเห็นของส่วนรวม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับประชาชนในหมู่บ้านอยู่ เสมอ	1	1	1	1	
1.6 ผู้นำในชุมชนของท่านมักเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสำคัญภายในชุมชน	1	1	1	1	
2. ด้านการมีส่วนร่วม					
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุม ปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันคิด และตัดสินใจในโครงการสัมมาชีพชุมชน	1	1	1	1	

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	คะแนนการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อเสนอ แนะ
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโครงการ สัมมาชีพชุมชน	1	1	1	1	
2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานดำเนินงานที่ วางไว้ของโครงการสัมมาชีพชุมชน	1	1	1	1	
2.4 ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินงานของโครงการสัมมาชีพชุมชน	1	1	1	1	
2.5 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ของโครงการสัมมาชีพชุมชน	1	1	1	1	
3. ด้านทุนชุมชน					
3.1 หมู่บ้านของท่านมีการจัดการเรื่องเงินทุนที่ได้รับการจัดสรร จากหน่วยงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี	1	0	1	0.67	
3.2 หมู่บ้านของท่านมีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถ ในเชิงวิชาชีพ และสามารถถ่ายทอดแก่สมาชิกในชุมชนได้	1	0	1	0.67	
3.3 หมู่บ้านของท่านมีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่หลากหลาย ช่วย กระตุ้นให้ชาวบ้านเกิดความสนใจที่จะนำแนวทางสัมมาชีพมา ปรับใช้ในครอบครัว	1	0	1	0.67	
3.4 หมู่บ้านของท่านมีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง สัมผัส สามัคคี และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	1	0	1	0.67	
4. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ					
4.1 ท่านได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโครงการสัมมาชีพ ชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1	1	1	1	
4.2 ท่านมีความเข้าใจในหลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับ โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	1	1	1	1	
4.3 ท่านสามารถนำหลักการและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการ สัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ ได้รับการถ่ายทอดมาใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี	1	1	1	1	
4.4 ท่านให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพตามแนวทาง สัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1	1	1	1	

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	คะแนนการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อเสนอ แนะ
5. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ					
5.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชน ให้การสนับสนุนเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนความสำเร็จในชุมชนของท่านได้เป็นอย่างดี	1	1	1	1	
5.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชน มีความรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนได้เป็นอย่างดี	1	1	1	1	
5.3 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชน มีเพียงพอในการให้คำปรึกษาและชี้แนะแก่ชาวบ้านในชุมชน	1	1	1	1	
5.4 งบประมาณที่จัดสรรสำหรับโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่านมีเพียงพอในการดำเนินให้ประสบความสำเร็จ	1	1	1	1	
5.5 วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการสัมมาชีพชุมชนมีความพร้อม และเพียงพอต่อการผลักดันให้โครงการประสบความสำเร็จ	1	1	1	1	
6. ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง					
6.1 สภาพเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มตกต่ำ ไม่กระทบต่อการดำเนินงานโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน	1	0	1	0.67	
6.2 สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน ทำให้ท่านไม่สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้	1	0	1	0.67	
6.3 การแพร่ระบาดของยาเสพติด อบายมุข และอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน ไม่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน	1	0	1	0.67	
6.4 การใช้จ่ายที่ฟุ้งเฟ้อ ฟูมเฟื่อยอันเป็นวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน กระทบต่อความสำเร็จในโครงการสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านของท่าน	1	0	1	0.67	
6.5 การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และผู้นำทางการเมืองไม่มีผลต่อการดำเนินโครงการสัมมาชีพชุมชนในชุมชนของท่าน	1	0	1	0.67	
6.6 ผู้นำทางการเมืองยังไม่ส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มากพอ	1	0	1	0.67	

ตอนที่ 3 ระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน โครงการสัมมาชีพชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ความสำเร็จของโครงการสัมมาชีพชุมชน	คะแนนการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่า IOC	ข้อเสนอ แนะ
1. หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	
2. หลังจากเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชนท่านมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	
3. โครงการสัมมาชีพชุมชนฯ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านของท่านมีโอกาสได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการหรือองค์กรต่างๆมากขึ้น	1	1	1	1	
4. โครงการสัมมาชีพชุมชนสอดคล้องกับความต้องการและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่	1	1	1	1	
5. โครงการสัมมาชีพชุมชนก่อให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพภายในชุมชนของท่าน	1	1	1	1	
6. โครงการสัมมาชีพชุมชนมีส่วนช่วยลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนได้	1	0	1	0.67	เพิ่มในนิยามศัพท์
7. หลังเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านสามารถเก็บออมเงินได้เพิ่มขึ้น	1	0	1	0.67	เพิ่มในนิยามศัพท์
8. หลังเข้าร่วมโครงการสัมมาชีพชุมชน ครอบครัวของท่านมีความสามารถในการจัดการหนี้สินได้ดีขึ้นส่งผลให้ไม่มีหนี้ หรือมีหนี้ลดลง	1	0	1	0.67	เพิ่มในนิยามศัพท์
9. หลังจากเข้าร่วมโครงการ ท่านดำเนินชีวิตแบบพอเพียงยึดทางสายกลางไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น	1	1	1	1	เพิ่มในนิยามศัพท์
10. เมื่อเทียบระหว่างก่อนมีโครงการสัมมาชีพชุมชน และภายหลังมีโครงการ ท่านมีการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	เพิ่มในนิยามศัพท์

ภาคผนวก 3
ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

Listwise deletion based on all variables in the procedure

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.970	.970	40

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านผู้นำชุมชน 1	145.53	397.706	.711	.969
ด้านผู้นำชุมชน 2	145.33	395.885	.681	.969
ด้านผู้นำชุมชน 3	145.43	401.082	.509	.970
ด้านผู้นำชุมชน 4	145.53	393.568	.651	.969
ด้านผู้นำชุมชน 5	145.57	392.944	.688	.969
ด้านผู้นำชุมชน 6	145.47	393.430	.631	.969
ด้านการมีส่วนร่วม 1	145.80	394.372	.590	.969
ด้านการมีส่วนร่วม 2	145.93	383.857	.713	.969
ด้านการมีส่วนร่วม 3	145.83	384.557	.772	.969
ด้านการมีส่วนร่วม 4	145.87	386.326	.744	.969
ด้านการมีส่วนร่วม 5	146.00	391.586	.625	.969
ด้านทุนชุมชน 1	145.47	395.085	.614	.969
ด้านทุนชุมชน 2	145.80	392.993	.671	.969
ด้านทุนชุมชน 3	145.87	400.602	.543	.970
ด้านทุนชุมชน 4	145.77	389.840	.676	.969
ด้านความรู้ความเข้าใจ 1	145.83	387.178	.902	.968
ด้านความรู้ความเข้าใจ 2	145.90	387.128	.822	.968
ด้านความรู้ความเข้าใจ 3	145.83	387.316	.897	.968
ด้านความรู้ความเข้าใจ 4	145.77	387.289	.883	.968
ด้านสนับสนุน๑ 1	145.93	385.030	.878	.968
ด้านสนับสนุน๑ 2	145.90	386.369	.804	.968
ด้านสนับสนุน๑ 3	146.17	385.868	.779	.969
ด้านสนับสนุน ๑4	146.23	393.564	.617	.969
ด้านสนับสนุน๑ 5	146.20	399.062	.540	.970
ด้านเศรษฐกิจ ๑1	146.30	403.528	.418	.970
ด้านเศรษฐกิจ ๑ 2	146.43	404.530	.275	.971
ด้านเศรษฐกิจ๑ 3	146.10	401.197	.504	.970
ด้านเศรษฐกิจ ๑ 4	146.37	403.206	.373	.970
ด้านเศรษฐกิจ ๑ 5	146.30	401.597	.421	.970
ด้านเศรษฐกิจ ๑6	146.33	405.126	.358	.970
ความสำเร็จโครงการ ๑ 1	146.17	400.764	.573	.969

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ความสำเร็จโครงการฯ 2	145.93	393.926	.783	.969
ความสำเร็จโครงการฯ 3	145.93	395.789	.708	.969
ความสำเร็จโครงการฯ 4	146.00	392.276	.712	.969
ความสำเร็จโครงการฯ 5	145.83	389.178	.831	.968
ความสำเร็จโครงการฯ 6	146.07	392.271	.805	.969
ความสำเร็จโครงการฯ 7	146.13	401.637	.536	.970
ความสำเร็จโครงการฯ 8	146.17	396.557	.689	.969
ความสำเร็จโครงการฯ 9	145.93	394.823	.689	.969
ความสำเร็จโครงการฯ 10	146.03	394.240	.736	.969

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาววัลลา เรืองกุล		
รหัสนักศึกษา	5910521530		
วุฒิการศึกษา			
	วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	มหาวิทยาลัยทักษิณ	2549
ตำแหน่ง	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ		
สถานที่ทำงาน	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา		